ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Наукова бібліотека

Методичні рекомендації

щодо оформлення бібліографічного опису використаних джерел та транслітерованого списку посилань - REFERENCES

(з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015)

20

Ірпінь 2024

ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Методичні рекомендації

щодо оформлення бібліографічного опису використаних джерел та транслітерованого списку посилань - REFERENCES

(з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015)

Ірпінь
2024

УДК 025.321:001.811(083.13)
М-54

М-54 Методичні рекомендації щодо оформлення бібліографічного опису використаних джерел та транслітерованого списку посилань - REFERENCES (з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015) / Державний податковий університет, Наукова бібліотека ; уклад. : Н. П. Гайдай ; наук. ред. С. Я. Цимбалюк. – Ірпінь, 2024. – 55 с.

У методичних рекомендаціях розглянуто основні положення і наведено типові приклади описування документів різних видів: опублікованих і неопублікованих; одно- і багатотомних; неперіодичних, періодичних, серіальних і продовжуваних видань; моновидань і збірників; документів на різних носіях інформації (друкованих, електронних), а також складових частин документів з дотриманням вимог Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» та міжнародного стилю American Psychological Association (APA) українською, англійською мовами та за допомогою транслітерації (References). Подано відомості з оформлення бібліографічних посилань у наукових працях, розміщено рекомендації в оформленні бібліографічних списків літератури та посилань до статей, які подаються до наукових журналів, що включені до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science та ін.) і мають супроводжуватися списком бібліографічних джерел References.

Методичні рекомендації будуть корисними під час підготовки монографій, дисертацій, наукових статей, студентських рефератів, курсових, дипломних, кваліфікаційних робіт, які обов’язково мають супроводжуватися бібліографічними списками використаних джерел та сприятиме дотриманню таких важливих вимог, як фактична достовірність і точність бібліографічних відомостей. Адресовано авторам (науково-педагогічним працівникам, здобувачам наукових ступенів, аспірантам, студентам).

ВСТУП **5**

1. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ **7**

2. ВИДИ БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ТА ПРАВИЛА ЇХ СКЛАДАННЯ **9**

2.1. Внутрішньотекстове бібліографічне посилання **9**
2.2. Підрядкове бібліографічне посилання **10**
2.3. Позатекстове бібліографічне посилання **12**
2.4. Повторне бібліографічне посилання **15**
2.5. Комплексне бібліографічне посилання **17**
2.6. Бібліографічні посилання на електронні ресурси **18**

3. ОСНОВНІ ПРАВИЛА ПУНКТУАЦІЇ ПРИ ОФОРМЛЕННІ ПОСИЛАНЬ. **22**

4. ЦИТУВАННЯ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ **24**

5. МІЖНАРОДНІ СТИЛІ ЦИТУВАННЯ ТА ПОСИЛАННЯ В НАУКОВИХ РОБОТАХ **26**

5.1. APA (American Psychological Association) style – Стиль цитування АПА (Американська психологічна асоціація) **27**
5.1.1. Особливості бібліографічного опису ***28***
5.1.2. Загальні вимоги та особливості укладання списку посилань33

6. ОФОРМЛЕННЯ ТРАНСЛІТЕРОВАНОГО СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ (REFERENCES) ЗА МІЖНАРОДНИМ БІБЛІОГРАФІЧНИМ СТАНДАРТОМ APA (AMERICAN PSYCHOLOGICAL ASSOCIATION) **35**

6.1. Вимоги до літератури (References) **36**
6.2. Правила оформлення списку посилань (References) (Рекомендації щодо складання опису) **37**

***7.* ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКІВ ПОСИЛАНЬ** **40**

ДОДАТОК 1. ..... **52**

НАПИСАННЯ ЗАГАЛЬНОПРИЙНЯТИХ СКОРОЧЕНЬ СЛІВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ. **52**

ДОДАТОК 2. ..... **53**

НАПИСАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ. **53**

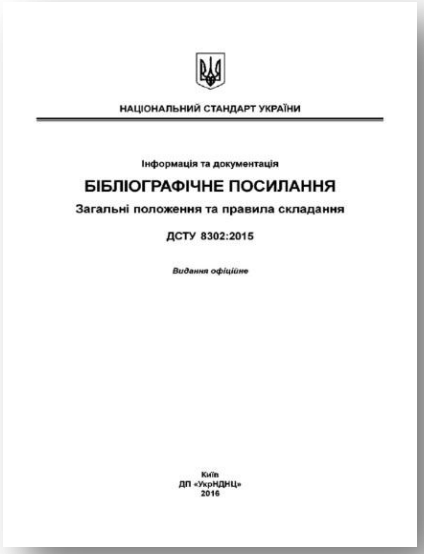
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ **54**

Вступ

Обов’язковою умовою будь-якої наукової роботи є наукове цитування. Вміння автора працювати з науковою літературою, коректне вживання цитат і оформлення посилань на використані джерела виступає одним з показників рівня його академічної підготовки.

У науковому світі існує понад 6 тис. різних стилів (правил) посилань джерел в наукових роботах залежно від галузі, місця, в якому публікується робота, тощо.

Правила оформлення посилань введено в систему міжнародних стандартів ISO та згідно із Наказом Міністерства освіти та науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Вимоги до оформлення дисертації» список використаних джерел у дисертації «може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» Цей стандарт установлює основні види бібліографічних посилань, загальні положення щодо їхнього складу й структури, а також правила складання та розміщування в документах (виданнях, депонованих документах тощо). Стандарт поширюється на бібліографічні посилання в опублікованих і неопублікованих документах незалежно від носія інформації. Вимоги стандарту – це професійні вимоги до створювачів інформації у сфері інформаційної діяльності. Уніфікація бібліографічного запису у відповідності з міжнародними рекомендаціями та національними стандартами забезпечує сумісність бібліографічних даних на вітчизняному та міжнародному рівнях, спрощує процеси розуміння й обміну інформацією, є необхідною умовою інтеграції України в світове інформаційне співтовариство.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Інформація та документація

БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ

Загальні положення та правила складання

ДСТУ 8302:2015

Видання офіційне

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
2016

Список використаних джерел до наукової роботи можна оформити також одним із стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій, наведеного в Наказі Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 "Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». До цього рекомендованого переліку включено

11 міжнародних стилів, які відображають всі галузі наукових досліджень.

Рекомендований перелік стилів оформлення списку наукових публікацій:

1. MLA (Modern Language Association) style.
2. APA (American Psychological Association) style.
3. Chicago/Turabian style.
4. Harvard style.
5. ACS (American Chemical Society) style.
6. AIP (American Institute of Physics) style.
7. IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style.
8. Vancouver style.
9. OSCOLA.
10. APS (American Physics Society) style.
11. Springer Math Phys Style.

Методичні рекомендації розроблено з метою надання допомоги тим, хто займається оформленням бібліографічних посилань в наукових роботах та у дисертаціях здобувачів наукових ступенів на основі ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Видання буде корисним науковим, науково-педагогічним працівникам, здобувачам вищої освіти закладів вищої освіти та студентів університету.

1. Терміни та визначення понять

Бібліографічне посилання – сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний у тексті документа інший документ, що є необхідними й достатніми для його загальної характеристики, ідентифікування та пошуку.

Об'єкт бібліографічного посилання – усі види опублікованих і неопублікованих документів, їхні окремі складники або групи документів на будь-яких носіях інформації.

Бібліографічний опис – це наведене за правилами сукупність відомостей про документ (матеріал), призначена для його ідентифікації.

Знак виноски – умовна позначка у вигляді арабських цифр (порядкових номерів), літер чи астериска (зірочки), що використовують для пов'язування підрядкових і позатекстових бібліографічних посилань з частиною основного тексту документа.

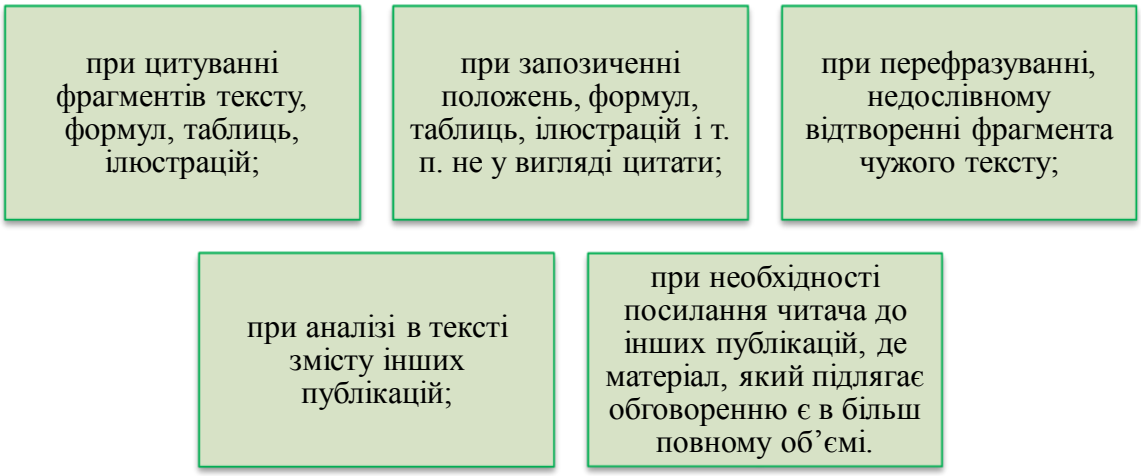
Бібліографічний запис - розгорнута бібліографічна характеристика видання (твору, документального джерела), в якій бібліографічний опис доповнений тими чи іншими елементами: заголовком, анотацією чи рефератом, класифікаційними індексами, предметними рубриками,

Цитата - точний, дослівний невеликий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору.

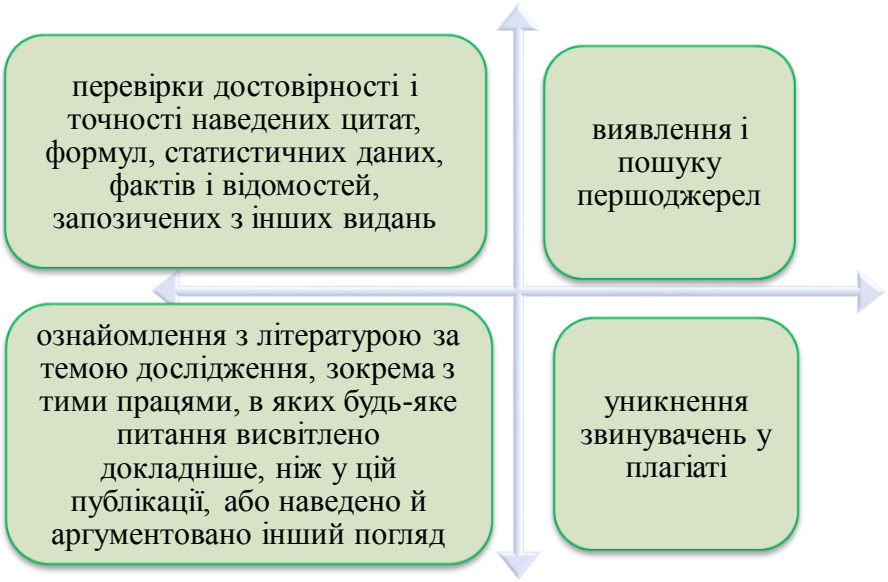
Електронний ресурс віддаленого доступу – електронний ресурс, що має електронну адресу, потенційно доступний через глобальні телекомунікаційні мережі (зокрема Інтернет) необмеженому колу користувачів.

Електронний ресурс локального доступу – електронний ресурс, що має вихідні відомості, розміщений на електронному носієві, призначеному для використання в режимі прямого доступу.

Використання бібліографічних посилань у наукових роботах обов'язкові і вживаються в наступних випадках:

Бібліографічні посилання потрібні для:

Лише коректне наведення інформації в переліку посилань може бути запорукою точного підрахунку цитувань.

! *При цитуванні необхідно надавати бібліографічне посилання у всіх випадках, коли в роботі наводяться дані, взяті з чужих джерел, а не отримані особисто автором.*

Відсутність посилання являє собою порушення авторських прав, а неправильно оформлене посилання розглядається як серйозна помилка. На всі джерела, наведені в списку використаної літератури, обов'язково повинні бути вказівки в тексті статті.

2. Види бібліографічних посилань та правила їх складання

2.1. Внутрішньотекстове бібліографічне посилання

Внутрішньотекстове бібліографічне посилання використовують для зручнішого читання тексту, кращого його сприйняття та заощадження місця у невеликих за обсягом документах.

застосовують, якщо значну частину відомостей про об'єкт посилання внесено до тексту документа;

розміщують безпосередньо в тексті документа;

подають у круглих дужках (...);

знак «крапка й тире» («.— ») у внутрішньотекстовому бібліографічному посиланні замінюють знаком «крапка»;

може бути у повній або короткій формі.

Внутрішньотекстове бібліографічне посилання розміщують безпосередньо в тексті документа.

! Рекомендовано складати внутрішньотекстове бібліографічне посилання в короткій формі.

Приклади:

(Податковий форум. Ірпінь, 2018. Т. 1. С. 22-25);

(Наука та інновації. 2021. Т. 1., № 2. С. 5-8);

(Ірпінь : Держ. податк. ун-т, 2003. С. 730);

(«Фінансові розслідування» : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. Ірпінь, 2020. 434 с.);

(Книжкова палата України : сайт. URL: http://www.ukrbook.net).

2.2. Підрядкове бібліографічне посилання

Підрядкове бібліографічне посилання використовують за умов, якщо всередині тексту документа його розмістити неможливо або небажано, щоб не переобтяжувати текст та розміщують як примітку в нижній частині сторінки, відмежовуючи від основного тексту горизонтальною рискою та пов'язують із текстом документа за допомогою знаків виноски, які подають на верхній лінії шрифту, відокремлюючи від тексту проміжком, ***наприклад***:

Текст [12]*;*

[12] *Посилання*

Під час нумерування кількох підрядкових бібліографічних посилань можна застосовувати наскрізне нумерування в межах усього документа чи окремої глави (розділу, частини тощо) або нумерування в межах певної сторінки тексту (арабськими цифрами).

Підрядкове бібліографічне посилання можна наводити у повній або короткій формі. Коротку форму застосовують, якщо частину відомостей про джерело цитування подано в тексті.

! Відомості про згадуваний документ, опублікований іншою мовою, у посиланнях наводять мовою оригіналу.

Приклади:

[2]Мацелик Т. О., Шапочкіна М. В. Санкції у правовому режимі ліцензування господарської діяльності : монографія / Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. Київ : Гуляєва В. М., 2019. 191 с. (*повна форма*)

[2]Мацелик Т. О., Шапочкіна М. В. Санкції у правовому режимі ліцензування господарської діяльності. Київ, 2019. 191 с. (*коротка форма*)

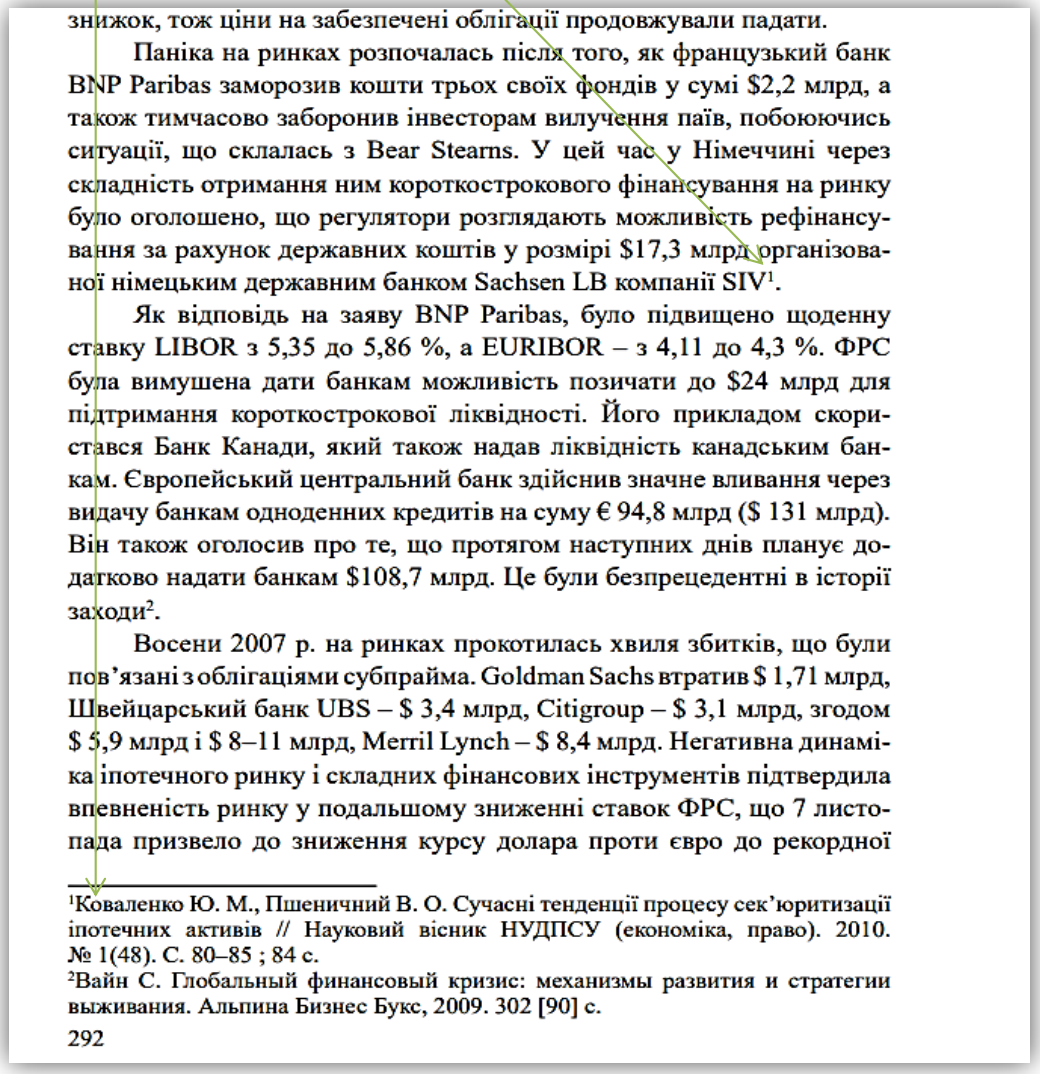
Підрядкове посилання в тексті:

знак виноски на верхній лінії шрифту після відповідного фрагмента в тексті:

Позатекстове посилання:

[1]Коваленко Ю. М Сучасні тенденції процесу сек'юритизації іпотечних активів. *Науковий вісник НУДПСУ (економіка, право)*. 2010. № 1(48). С. 80–85. (*повна форма*)

[1]Науковий вісник НУДПСУ (економіка, право). 2010. № 1(48). С. 80–85. (*коротка форма*)

знижок, тож ціни на забезпечені облігації продовжували падати.

Паніка на ринках розпочалась після того, як французький банк BNP Paribas заморозив кошти трьох своїх фондів у сумі $2,2 млрд, а також тимчасово заборонив інвесторам вилучення паїв, побоюючись ситуації, що склалась з Bear Stearns. У цей час у Німеччині через складність отримання ним короткострокового фінансування на ринку було оголошено, що регулятори розглядають можливість рефінансування за рахунок державних коштів у розмірі $17,3 млрд організованої німецьким державним банком Sachsen LB компанії SIV[1].

Як відповідь на заяву BNP Paribas, було підвищено щоденну ставку LIBOR з 5,35 до 5,86 %, а EURIBOR – з 4,11 до 4,3 %. ФРС була вимушена дати банкам можливість позичати до $24 млрд для підтримання короткострокової ліквідності. Його прикладом скористався Банк Канади, який також надав ліквідність канадським банкам. Європейський центральний банк здійснив значне вливання через видачу банкам одноденних кредитів на суму € 94,8 млрд ($ 131 млрд). Він також оголосив про те, що протягом наступних днів планує додатково надати банкам $108,7 млрд. Це були безпрецедентні в історії заходи[2].

Восени 2007 р. на ринках прокотилась хвиля збитків, що були пов'язані з облігаціями субпрайма. Goldman Sachs втратив $ 1,71 млрд, Швейцарський банк UBS – $ 3,4 млрд, Citigroup – $ 3,1 млрд, згодом $ 5,9 млрд і $ 8–11 млрд, Merril Lynch – $ 8,4 млрд. Негативна динаміка іпотечного ринку і складних фінансових інструментів підтвердила впевненість ринку у подальшому зниженні ставок ФРС, що 7 листопада призвело до зниження курсу долара проти євро до рекордної

[1]Коваленко Ю. М., Пшеничний В. О. Сучасні тенденції процесу сек'юритизації іпотечних активів // Науковий вісник НУДПСУ (економіка, право). 2010. № 1(48). С. 80–85 ; 84 с.

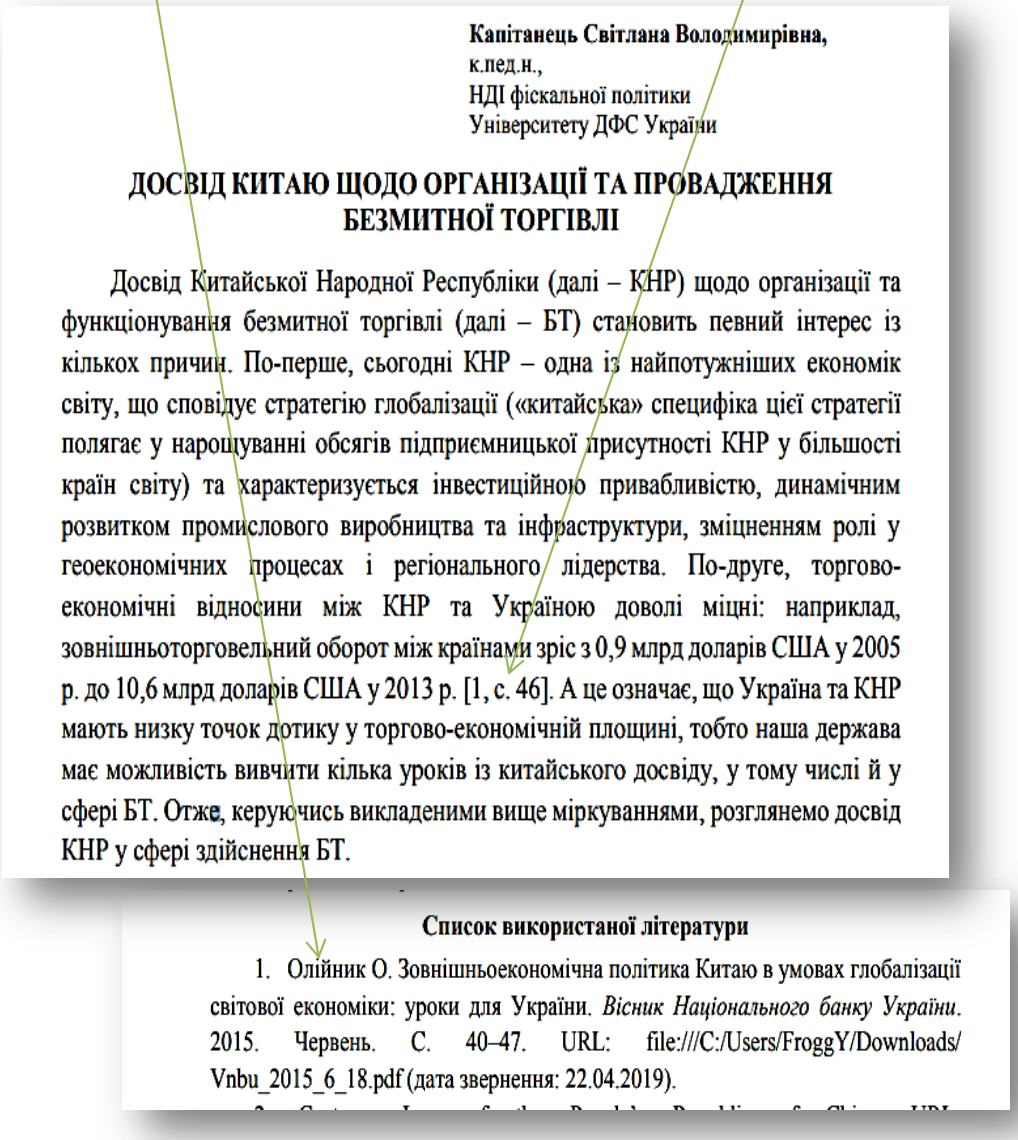
[2]Вайн С. Глобальный финансовый кризис: механизмы развития и стратегии выживания. Альпина Бизнес Букс, 2009. 302 [90] с.

292

2.3. Позатекстове бібліографічне посилання

Позатекстове бібліографічне посилання використовують переважно у наукових виданнях у разі багаторазових посилань на одні й ті самі документи; нумерують у межах усього документа або в межах окремих глав, застосовуючи наскрізне нумерування (арабськими цифрами); наводять як перелік бібліографічних записів і розміщують наприкінці основного тексту документа або його складника (зазначаючи, наприклад, «Список використаної літератури»); повторюють бібліографічні відомості про об'єкт посилання, який згадано в тексті документа.

позатекстове посилання пов'язують із фрагментом тексту документа за допомогою знаків виноски, які вказують у квадратних дужках після відповідного тексту.

Капітанець Світлана Володимирівна,
к.пед.н.,
НДІ фіскальної політики
Університету ДФС України

ДОСВІД КИТАЮ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВАДЖЕННЯ БЕЗМИТНОЇ ТОРГІВЛІ

Досвід Китайської Народної Республіки (далі – КНР) щодо організації та функціонування безмитної торгівлі (далі – БТ) становить певний інтерес із кількох причин. По-перше, сьогодні КНР – одна із найпотужніших економік світу, що сповідує стратегію глобалізації («китайська» специфіка цієї стратегії полягає у нарощуванні обсягів підприємницької присутності КНР у більшості країн світу) та характеризується інвестиційною привабливістю, динамічним розвитком промислового виробництва та інфраструктури, зміцненням ролі у геоекономічних процесах і регіонального лідерства. По-друге, торгово-економічні відносини між КНР та Україною доволі міцні: наприклад, зовнішньоторговельний оборот між країнами зріс з 0,9 млрд доларів США у 2005 р. до 10,6 млрд доларів США у 2013 р. [1, с. 46]. А це означає, що Україна та КНР мають низку точок дотику у торгово-економічній площині, тобто наша держава має можливість вивчити кілька уроків із китайського досвіду, у тому числі й у сфері БТ. Отже, керуючись викладеними вище міркуваннями, розглянемо досвід КНР у сфері здійснення БТ.

Список використаної літератури

1. Олійник О. Зовнішньоекономічна політика Китаю в умовах глобалізації світової економіки: уроки для України. *Вісник Національного банку України*. 2015. Червень. С. 40–47. URL: file:///C:/Users/FroggY/Downloads/Vnbu_2015_6_18.pdf (дата звернення: 22.04.2019).

якщо посилання в тексті подають на документ, авторами якого є одна, дві чи три особи, у квадратних дужках зазначають їхні прізвища, розділяючи знаком «кома»

У тексті:

[Ліснічук, Капітанець]

У позатекстовому посиланні:

Ліснічук Т. А., Капітанець О. В. Статистичні методи та інформаційні технології аналізу соціально-економічного розвитку : навч. посіб. Ірпінь : ДПУ, 2019. – 223 с.

якщо посилання в тексті подають на документ, авторами якого є чотири особи, у квадратних дужках зазначають тільки його назву

У тексті:

[Організація та формування спеціальних професійних якостей працівників правоохоронних органів]

У позатекстовому посиланні:

Організація та формування спеціальних професійних якостей працівників правоохоронних органів : монографія / В. Л. Грищук та ін. Ірпінь : ДПУ, 2022. 150 с.

якщо в тексті є посилання на таку саму книгу того самого автора, але видану в іншому році, після прізвища автора зазначають відомості про рік її виходу у світ та сторінки, на яких подано об’єкти посилань, розділяючи ці відомості знаком «кома».

- [Чеховська І. В., 2017, с. 52];
- [Чеховська І. В., 2022, с. 62].

дозволено у посиланні в тексті скорочувати довгі назви документів, позначаючи останні видалені слова назви знаком «три крапки».

У тексті:

Застосування сучасних технологій управління ризиками допомагає нівелювати людський фактор при прийнятті відповідних рішень та покращити якість державного управління в галузі митної справи [Управління митними ризиками … , с. 184].

У позатекстовому посиланні:

Управління митними ризиками: теорія та практика : монографія / за заг. ред. І. В. Несторишена, В. А. Туржанського. Ірпінь-Хмельницький. 2018. 302 с.

якщо об’єктом позатекстового бібліографічного посилання є багаточастинний документ, у посиланні в тексті потрібно зазначати номер тому (частини) або випуску видання.

У тексті:

[Коваленко, т. 1, с. 192–193]

У позатекстовому посиланні:

Фінансовий ринок : підруч. : в 2-х т. / Ю. М. Коваленко, Ю В. Ковернінська та ін. Ірпінь: УДФСУ, 2018. Т. 2. 388 с.

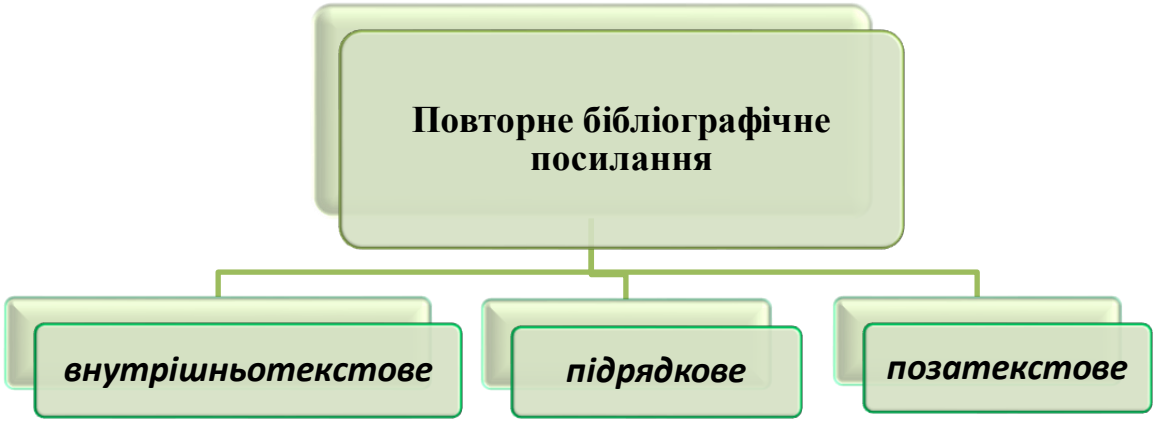
якщо у посиланні в тексті наведено відомості про кілька об’єктів посилань, їх відділяють один від одного знаком «крапка з комою».

[Криштанович, 2019; Капітанець, 2019];

[3, с. 18; 2, с. 45].

2.4. Повторне бібліографічне посилання

Повторне бібліографічне посилання на один і той самий документ або його частину наводять у скороченій формі за умови, що всі потрібні для ідентифікування та пошуку цього документа бібліографічні відомості зазначено у первинному посиланні на нього.

Внутрішньотекстове посилання

Первинне: (Чорна Т. М. Мікробіологія. Ірпінь, 2020. 412 с.).

Повторне: (Чорна Т. М. Мікробіологія. С. 202)

Підрядкове посилання

Первинне: [1] Чорна Т. Теоретичні основи товарознавства. 2-ге вид. Ірпінь, 2021. 598 с.

Повторне: [3] Чорна Т. Теоретичні основи товарознавства. С. 95.

У повторному бібліографічному посиланні на документ, авторами якого є чотири та більше осіб, подають назву та номер сторінки.

Внутрішньотекстове посилання

Первинне: (Суб'єкти приватноправових відносин / Чеховська І. В. та ін. Ірпінь, 2019. 212 с.).

Повторне: (Суб'єкти приватноправових відносин. С. 25).

Позатекстове посилання

Первинне: 12. Організація податкового консультування : навч. посіб. / В. Л. Андрущенко та ін. Ірпінь, 2022. 288 с.

Повторне: 12. Організація податкового консультування. С. 142.

У повторному бібліографічному посиланні дозволено застосовувати скорочення довгих назв, позначаючи видалені останні слова назви знаком «три крапки».

Позатекстове посилання

Первинне: 13. Господарсько-торговельна діяльність в Україні: теорія і практика правового регулювання / за заг. ред. Никитченко Н. В. Ірпінь, 2023. 348 с.

Повторне: 20. Господарсько-торговельна діяльність ... . С. 103.

У повторному бібліографічному посиланні на серіальний документ, яке подають безпосередньо за первинним бібліографічним посиланням, зазначають його основну назву, а також ті відомості, що відрізняються від відомостей у первинному посиланні – рік, номер; число, місяць (у газетах), а також сторінки.

Внутрішньотекстове посилання

Первинне: (Ірпінський юридичний вісник. Ірпінь, 2018. № 1. 248 с.).

Повторне: (Ірпінський юридичний вісник. 2018. № 1. С. 82).

У повторному бібліографічному посиланні на багатотомний документ, авторами якого є одна, дві або три особи, подають заголовок бібліографічного запису, основну назву (або тільки основну назву, якщо заголовка немає), номер тому, сторінки.

Підрядкове посилання

Первинне: Коваленко Ю. М. Фінансовий ринок : у 2-х т. Т. 2. Ірпінь, 2018. 388 с.

Повторне: Коваленко Ю. М. Фінансовий ринок. Т. 2. С. 26

Якщо первинне й повторне бібліографічне посилання на одну й ту саму сторінку документа розміщено одне за одним, текст повторного посилання замінюють словами «Там само».

Позатекстове посилання

Первинне: [1]Панасюк О. В. Аналіз господарської діяльності. Ірпінь, 2023. С. 34-36.

Повторне: [2]Там само.

У повторному бібліографічному посиланні на іншу сторінку одного й того самого документа до слів «Там само» додають номер цієї сторінки.

Внутрішньотекстове посилання

Первинне: (Новицький А. М. Суб’єкти приватноправових відносин : монографія. Ірпінь, 2019. С. 58).

Повторне: (Там само. С. 156)

Якщо у складі первинного та повторного позатекстових посилань, наведених одне за одним, є аналітичні бібліографічні записи на різні публікації, які розміщено в одному й тому самому періодичному чи продовжуваному виданні, у повторному посиланні замість бібліографічних відомостей про цей документ, що збігаються з відомостями у первинному посиланні, наводять слова «Там само».

Первинне: 7. Капітанець С. В. Деякі проблемні питання правового регулювання митного режиму безмитної торгівлі та діяльності магазинів безмитної торгівлі // Вісник Національної академії державної прикордонної служби України. 2019. № 3. С. 3-8.

Повторне: 8. Попель С. А. Проблемні аспекти розпорядження майном, що переходить у власність держави за порушення митного законодавства // Там само. С. 12-16.

У повторному бібліографічному посиланні на нормативний документ зі стандартизації (стандарти з позначками ДСТУ, ДСТУ ГОСТ, ДСТУ ISO, СОУ тощо) подають його познаку, номер разом із роком затвердження та номер сторінки.

Підрядкове посилання

Первинне: [2]ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посиланнч. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).

Повторне: [3]ДСТУ 8302:2015. С.5.

2.5. Комплексне бібліографічне посилання

Якщо використано кілька обєктів посилання, їх обєднують в одне - комплексне бібліографічне посилання

Можуть бути: внутрішньотекстовими, підрядковими, позатекстовими, а також можуть містити первинні та повторні посилання.

Бібліографічні посилання у складі комплексного посилання розділяють між собою знаком «крапка з комою».

Якщо кілька бібліографічних посилань у складі комплексного мають ідентичні заголовки (один і той самий автор кількох праць), у другому та наступних посиланнях ці заголовки можна замінити словами:«Його ж», «її ж», «їх же» або «Idem»,«Eadem», «Ibidem» - латин. мовою).

У комплексному посиланні ідентичні заголовки можна не наводити. У цьому разі після заголовка в першому посиланні ставлять знак "двокрапка", а перед основною назвою наступного посилання проставляють його порядковий номер.

Підрядкове комплексне посилання:

*Авраменко Н. Л. Екологія : навч. посіб. Ірпінь, 2018. С. 118 ; Її ж. Практикум з екології для студентів усіх спеціальностей і форм навчання : навч. посіб. Ірпінь, 2018. С. 24.

Позатекстове комплексне посилання:

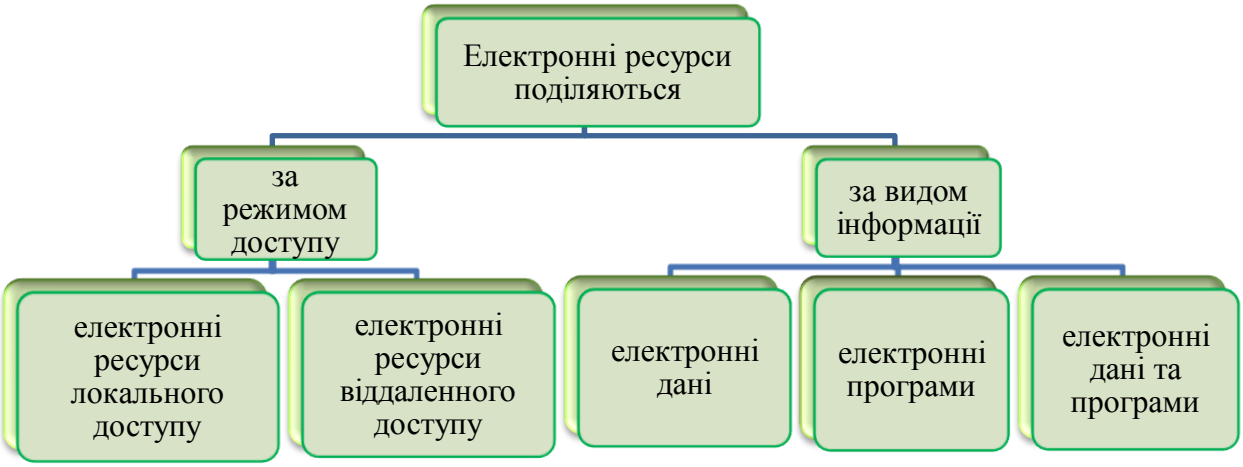
12. Пєтухова І. О.: 1) Психологія творчості : навч. посіб. Ірпінь, 2022. С. 216 ; 2) Спеціальна психологія : навч. посіб. Ірпінь, 2022. С. 12.

2.6. Бібліографічні посилання на електронні ресурси

Відповідно до п. 7.4 стандарту: «Бібліографічне посилання складають як на електронні ресурси загалом (електронні документи, бази даних, портали чи сайти, веб-сторінки, форуми тощо), так і на їхні складники (розділи та частини електронних документів, порталів чи сайтів; публікації в електронних серіальних документах, повідомлення на форумах тощо) згідно з загальними правилами...».

Джерелами інформації для складання бібліографічного посилання на електронний ресурс є титульний екран, основне меню, програма, головна сторінка сайту чи порталу, що містять відомості про автора, назву, відповідальність, перевидання (версію), місце та рік видання. За потреби використовують: етикетку на фізичному носієві електронного ресурсу, технічну та іншу супровідну документацію до нього або контейнер, коробку, конверт тощо (згідно з ДСТУ 7157). У примітці до бібліографічного посилання на електронний ресурс подають відомості, необхідні для пошуку та характеристики технічних специфікацій цього електронного ресурсу, в такій послідовності: системні вимоги; відомості

про доступ; дата оновлення документа або його частини; електронна адреса; дата звернення до документа.

Електронний ресурс – це інформаційні ресурси, які керуються комп'ютером, у тому числі ті, які потребують використання периферійного пристрою, підключеного до комп'ютера.

В залежності від режиму доступу поділяються:

Електронний ресурс віддаленого доступу – ресурс, що має електронну адресу, потенційно доступний через глобальні телекомунікаційні мережі (зокрема Інтернет) необмеженому колу користувачів.

Електронний ресурс локального доступу – ресурс, що має вихідні відомості, розміщений на електронному носієві в межах локальної мережі без можливості віддаленого доступу через глобальну мережу.

У примітці до бібліографічного посилання на електронний ресурс подають відомості, необхідні й достатні для пошуку та характеристики технічних специфікацій цього електронного ресурсу, в такій послідовності:

- системні вимоги;
- відомості про доступ;
- дата оновлення документа або його частини;
- електронна адреса;
- дата звернення до документа.

У підрядковому бібліографічному посиланні на електронний ресурс віддаленого доступу за наявності в тексті бібліографічних відомостей, що його ідентифікують, зазначається тільки електронна адреса та замість слів «Режим доступу» використовується абревіатура «URI» (уніфікований ідентифікатор ресурсу) або «URL» (Уніфікований покажчик ресурсу), наприклад:

У тексті: Бібліотеки в інформаційному суспільстві: орієнтація на користувача*

Об’єкт прогресивної форми просторово-економічної трансформації може мати різний масштаб – від окремих районів чи кварталів до цілих регіонів або міст.[1]

У підрядковому посиланні:

*URL : https://core.ac.uk/download/pdf/33186399.pdf (дата звернення 06.09.2023).

[1]Збірник наукових праць Державного податкового університету. 2023. № 1. С. 40. URL : http://surl.li/rubuy (дата звернення 18.09.2023).

Стандартом рекомендується застосовувати унікальний ідентифікатор цифрового об’єкта DOI замість електронної адреси.

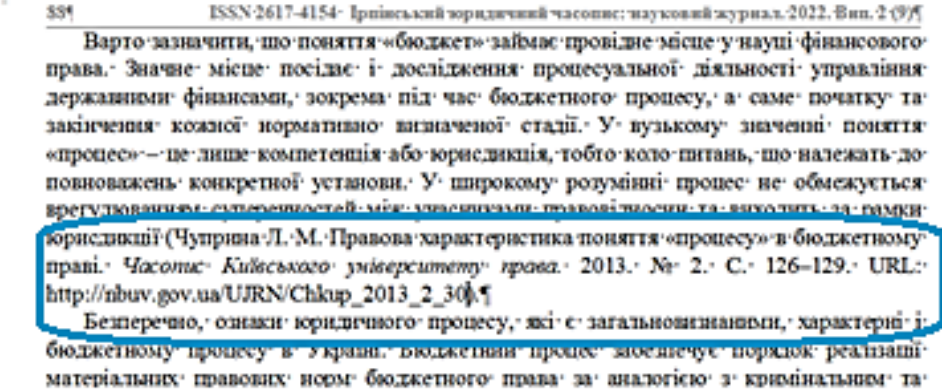
Приклади бібліографічних посилань на електронні ресурси:

- На документи локального доступу, ***підрядкове посилання***:

[3]Мілевська А. О. Спадкове право: практикум. Ірпінь, 2021. 1 електрон. опт. диск (CD-R).

[1]Пєтухова І. О. Психологія особистості : навч. посіб. електорн. текст. дані. Ірпінь, 2021. 1 електрон. опт. диск (.CD-ROM).

- На документи локального доступу, ***внутрішньотекстове посилання***: наводиться в круглих дужках безпосередньо в тексті документа:

➢ На документи із повнотекстових баз даних (передплачених чи з доступом на договірній основі), ***позатекстове посилання***:

12. Про затвердження Особливостей виплати на період воєнного стану додаткової винагороди військовослужбовцям Державної прикордонної служби України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 01.09.2023 № 726. Доступ із інфрм.-правової системи «ЛІГА-ЗАКОН».

18. Попель С. А. Дослідження специфіки судової практики у сфері контролю митної вартості. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 4. URI: https://ir.dpu.edu.ua/items/2ab6b6d6-adc4-46a9-9f07-917a2e425b9b (дата звернення: 06.09.2023).

➢ На документи з комп'ютерних мереж, ***підрядкові посилання***:

[1]Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту військовослужбовців, поліцейських та деяких інших осіб : постанова від 24.08.2023 № 3353-IX // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-20#Text (дата звернення: 06.09.2023).

[2]Цимбалюк С. Я. Митні процедури: економіко-правові аспекти. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 7. URL : https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/172 (дата звернення: 06.09.2023).

[3]Дистанційні послуги наукових бібліотек класичних університетів України в умовах карантину та воєнного стану / А. Ржеуський та ін. Бібліотечний вісник : електрон. версія жур. 2023. № 2. Дата оновлення: 18.04.2023. URL : http://bv.nbuv.gov.ua/uk/archive (дата звернення: 06.09.2023).

3. Основні правила пунктуації при оформленні посилань.

Посилання на номер джерела береться в квадратні дужки та ставиться після цитованого фрагменту без знаків пунктуації.

Вірно! Ті галузі виробництва, які і до війни базувались на застарілих виробничих технологіях та мали потребу в модернізації, мають бути відновлені, враховуючи сучасні новітні технічні та технологічні досягнення [1].

Невірно! Ті галузі виробництва, які і до війни базувались на застарілих виробничих технологіях та мали потребу в модернізації, мають бути відновлені, враховуючи сучасні новітні технічні та технологічні досягнення**: [1]**..

Невірно! Ті галузі виробництва, які і до війни базувались на застарілих виробничих технологіях та мали потребу в модернізації, мають бути відновлені, враховуючи сучасні новітні технічні та технологічні досягнення **– [1]**.

Знак пунктуації в реченні ставиться після посилання без пропусків. *!Така пунктуація діє для всіх знаків пунктуації, крім тире*.

Вірно! Науковому розв'язанню проблем, що пов'язані з діяльністю магазинів безмитної торгівлі та митним режимом безмитної торгівлі, присвятили свої роботи такі вчені, як С. А. Данілєян [1], Ю. С. Ремига, В. Є. Марчук, Ю. О. Градиський [2], В. В. Карпова [3], Е. С. Молдован [4] та ін.

Невірно! Науковому розв'язанню проблем, що пов'язані з діяльністю магазинів безмитної торгівлі та митним режимом безмитної торгівлі, присвятили свої роботи такі вчені, як С. А. Данілєян**,** [1] Ю. С. Ремига, В. Є. Марчук, Ю. О. Градиський, [2] В. В. Карпова, [3] Е. С. Молдован [4] та ін.

Знак тире у всіх випадках з двох сторін відмежовується пробілами,в тому числі, якщо він стоїть після посилання.

Вірно! Система Helsi [55] – найбільша в Україні медична інформаційна система, створена для пацієнтів, лікарів, державних та приватних медичних закладів.

Невірно! Система Helsi [55]– найбільша в Україні медична інформаційна система, створена для пацієнтів, лікарів, державних та приватних медичних закладів.

Якщо посилання ставиться в кінці речення, крапка ставиться після посилання без пробілу.

Вірно! Як встановлено перевіркою Рахункової палати України, після прийняття судами рішень про конфіскацію майна і до опису та вилучення його органами ДВС, воно продовжує знаходитись на складах митниць [133].

Невірно! Як встановлено перевіркою Рахункової палати України, після прийняття судами рішень про конфіскацію майна і до опису та вилучення його органами ДВС, воно продовжує знаходитись на складах митниць. [133]

! Такі знаки пунктуації, як три крапки, знак питання, або знак оклику в наукових текстах після посилань вживаються вкрай рідко. Пунктуація при їх вживанні така ж, як і при вживанні інших розділових знаків.

Вірно! За умовами проведення електронного аукціону гарантійний 211 внесок є частиною оплати переможцем вартості придбаних товарів, однак при відмові переможця від придбання товарів не передбачено процедури повернення йому гарантійного внеску, а тому незрозуміло яким чином здійснюється розпорядження цими коштами [6]?

Невірно! За умовами проведення електронного аукціону гарантійний 211 внесок є частиною оплати переможцем вартості придбаних товарів, однак при відмові переможця від придбання товарів не передбачено процедури повернення йому гарантійного внеску, а тому незрозуміло яким чином здійснюється розпорядження цими коштами? [6].

4. Цитування використаних джерел

Обов’язковим елементом наукової роботи є огляд джерел і для цього в текстах робіт застосовують звернення до праць певного вченого, автора, письменника тощо. На підтвердження власних аргументів або для критичного аналізу того чи іншого твору наводять цитати.

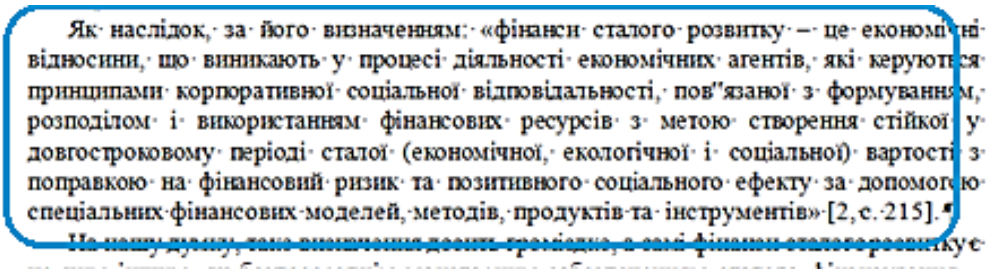
Цитата – це дослівний уривок твору, вислів. *Використовують* для того, щоб передати думку автора першоджерела, для ідентифікації поглядів при зіставленні різних думок тощо. *Слугують* певною опорою авторові наукового дослідження в процесі аналізу та синтезу інформації.

Цитати можна використовувати для підкріплення окремих тверджень самого дослідника. Найчастіше цитати й інші запозичені матеріали застосовують у процесі написання огляду літератури – одного з важливих етапів підготовки наукового дослідження.

Основні правила при цитуванні джерел:

- текст цитати починають і закінчують лапками та наводять у тій граматичній формі, в якій його подано у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;
- цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту;
- кожну цитату обов’язково супроводжують посиланням на джерело;

У тексті:

Як наслідок, за його визначенням: «фінанси сталого розвитку – це економічні відносини, що виникають у процесі діяльності економічних агентів, які керуються принципами корпоративної соціальної відповідальності, пов"язаної з формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів з метою створення стійкої у довгостроковому періоді сталої (економічної, екологічної і соціальної) вартості з поправкою на фінансовий ризик та позитивного соціального ефекту за допомогою спеціальних фінансових моделей, методів, продуктів та інструментів» [2, с. 215].

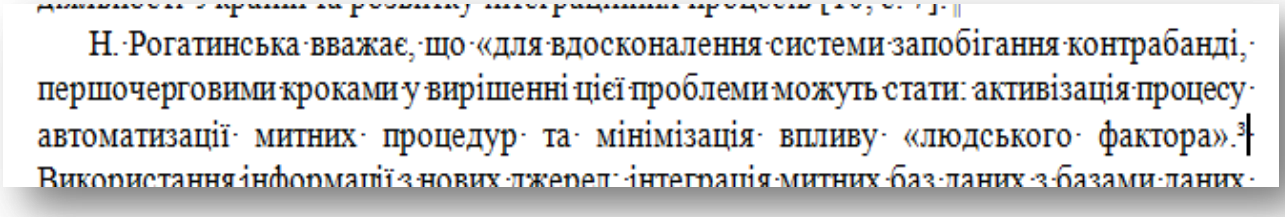
Позатекстове:

2. Васильчук І. П. Фінанси сталого розвитку як відповідь на виклики постіндустріальної економіки. *Проблеми економіки.* 2018. № 2. С. 213–218.

- у разі непрямого цитування (переказі думок інших авторів своїми словами), слід робити відповідні посилання на джерело;
- якщо текст цитовано не за першоджерелом, то на початку підрядкового бібліографічного посилання наводять пояснювальні слова: «Наведено за:», «Цит. за:» («Цитовано за») і зазначають джерело, з якого запозичений текст;

- якщо автор дослідження наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора роботи, а весь текст застереження вписується у круглі дужки;
- якщо необхідно виявити ставлення автора наукової роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак запитання.

У тексті:

Н. Рогатинська вважає, що «для вдосконалення системи запобігання контрабанді, першочерговими кроками у вирішенні цієї проблеми можуть стати: активізація процесу автоматизації митних процедур та мінімізація впливу «людського фактора».[3]
Використання інформації з нових джерел; інтеграція митних баз даних з базами даних

Підрядкове посилання:

---

[3]Цит. за: Рогатинська Н. Вплив контрабанди на митну безпеку держави. Ірпінь, 2021. С. 127.

5. Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах

На сучасному етапі розвитку суспільства відбувається інтегрування української науки у світову систему наукової комунікації. На цей процес не в останню чергу впливає публікування результатів досліджень українськими вченими в міжнародних наукових журналах. Адже, щоб статтю прийняли до публікації в міжнародному виданні, вона має бути оформлена відповідним чином, із використанням того стилю цитування, який вимагається конкретним виданням. Саме тому знання міжнародних стилів цитування є важливим для українських вчителів, студентів, викладачів та науковців.

У науковому світі існує понад 6 тисяч різних стилів (правил) цитування джерел в наукових роботах залежно від галузі, місця, в якому публікується робота, тощо. Ці правила розроблялися фаховими науковими об'єднаннями Правила оформлення цитувань та посилань введено в систему міжнародних стандартів ISO17 та національного стандарту ДСТУ 8302:2015 в Україні, який введено в дію з 1 липня 2016 року.

10 березня 2017 року набув чинності Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40. {Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019}. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2017 р. за № 155/30023. Вимоги визначають структуру та правила оформлення дисертації. МОН спростило вимоги до оформлення списку використаних джерел у дисертації, унормувало питання використання мов при написанні роботи та додало до структури дисертації анотацію. Простішими стають вимоги до оформлення списку використаних джерел у дисертації. Зокрема, на вибір можна використовувати Національний стандарт України «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. ДСТУ 8302:2015» або один з 11 міжнародних стилів цитуваня, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій, що є загальновживаними у закордонній практиці оформлення наукових праць, серед яких:

- MLA style (Modern Language Association) – застосовується для гуманітарних наук (філософія, релігія, іноземні мови, мистецтво);
- APA style (American Psychological Association) – використовується у суспільних науках (соціологія, право, психологія);
- Chicago Style (Turabianstyle) – використовується серед фізичних, природничих та суспільних наук;
- Harvard Referencing style (BSI - British Standards Institution) – використовується у гуманітарних та суспільних науках;

- ACS style (American Chemical Society) – хімія та інші природничі науки;
- AIP style (American Institute of Physics) – фізика та фізичні науки;
- IEEE style (Institute of Electrical and Electronics Engineers) – використовується в інженерії, електроніці, телекомунікаціях, інформатиці та інформаційних технологіях;
- Vancouver style – використовується в медицині та фізичних науках;
- OSCOLA (Oxford University Standard for Citation of Legal Authorities) – правознавство і юриспруденція;
- APS style (American Physics Society) – фізичні науки;
- Springer MathPhys Style – використовується у математиці, фізиці, статистиці.

5.1. APA (American Psychological Association) style – Стиль цитування АПА (Американська психологічна асоціація)

APA Style – один із стилів посилань, що використовуються в академічній писемності. Він розроблений Американською Психологічною Асоціацією (англ. American Psychological Association (APA)).
Сфера застосування – суспільні науки: антропологія, демографія, економічна та соціальна географія, етнологія, історія, педагогіка, політична економія, політологія, психологія, право, соціальна гігієна, соціальна психологія, соціальна статистика, соціальна філософія, соціологія.

У 1929 р. група психологів, антропологів і бізнес-менеджерів Американської психологічної асоціації спробувала створити правила для авторів, щоб уніфікувати компоненти наукового письма і зробити текст, зручним для читання. Перші інструкції для авторів були опубліковані у Психологічному Бюлетені (англ. Psychological Bulletin), а друга їх версія – 1944 р. Перше видання "Посібника з публікації Американської Психологічної Асоціації (англ. Publication Manual of the American Psychological Association) було здійснено в 1952 р. як додаток до Психологічного Бюлетеня, що й ознаменувало початок стилю APA.

На сайті Української бібліотечної асоціації опубліковано:

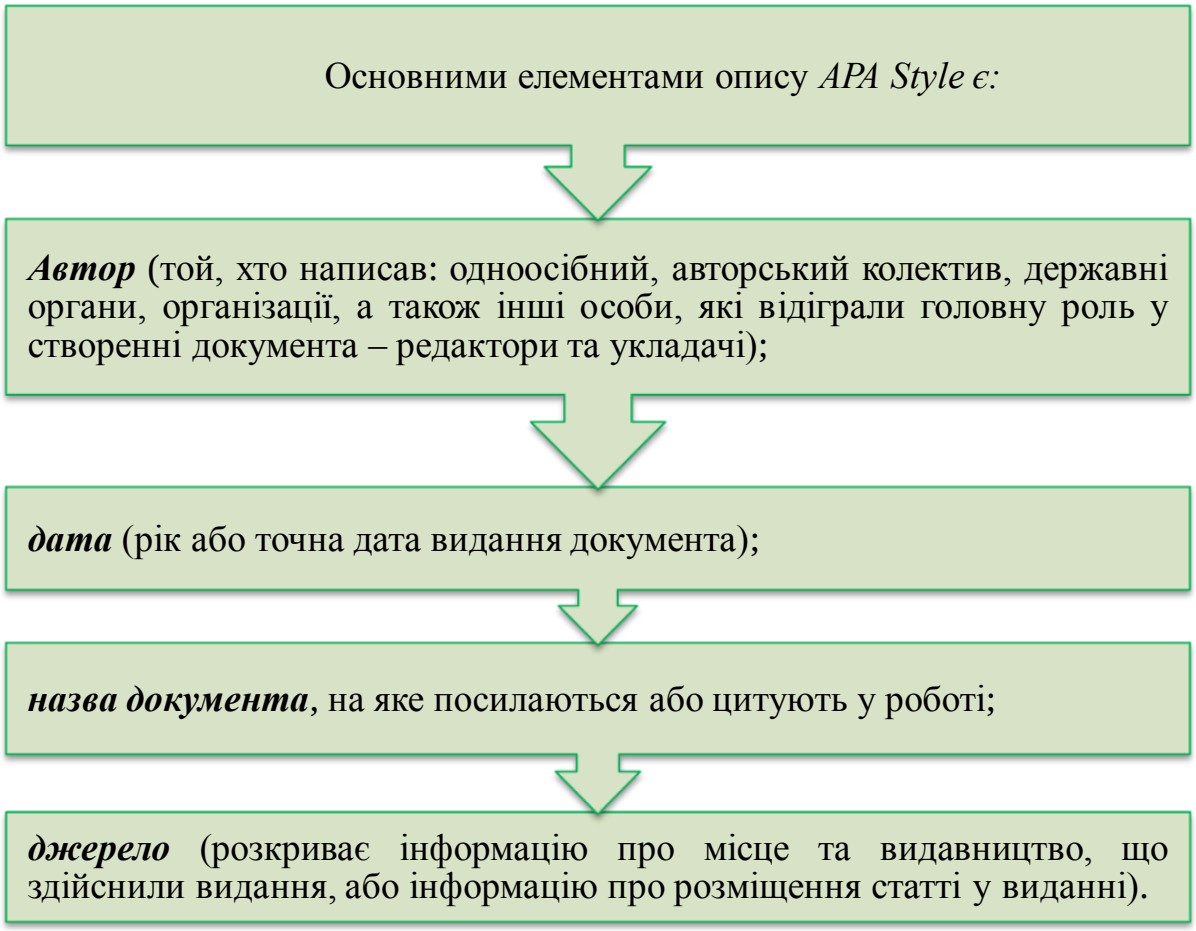
Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – 117 с. – Режим доступу: http://surl.li/ffvzy.

У рекомендаціях представлено десять найпопулярніших

міжнародних стилів цитування та посилання в наукових роботах для різних галузей знань. Рекомендації розроблені та обговорені робочою групою фахівців бібліотек ВНЗ в межах проекту Української бібліотечної асоціації «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек» за підтримки Посольства США в Україні. Рекомендовано до друку Президією Української бібліотечної асоціації, протокол №7 від 26 вересня 2016 р.

5.1.1. Особливості бібліографічного опису

APA Style має суттєві відмінності від бібліографічних описів за ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 та ДСТУ 8315:2015.

АВТОР

Автора(ів) розміщують перед назвою. Прізвище та ініціали автора розділяються комою (,). Між ініціалами автора має бути пробіл.

Наприклад: Андрущенко, В. Л.

Прізвища авторів вказуються так, як вони подані у друкованому (або електронному) джерелі, включаючи складні прізвища, написані через дефіс (-).

Наприклад: Бойко-Слобожан, О. О.

Якщо видання має від двох до семи авторів, то прізвища та ініціали всіх авторів розміщуються у тому порядку, в якому вони вказані у виданні. Перед ім'ям останнього автора використовується знак *амперсанд* (**&**), причому кома після ініціалів передостаннього автора зберігається.

Наприклад: Грищук, В. Л., Чмелюк, В. В., Єрьоменко, Є. А., Бадьора, С. М., & Параниця, С. П.

Якщо видання має вісім і більше авторів, то вказуються імена та ініціали перших шести авторів, а потім ставляться три крапки (...) і додають прізвище та ініціали останнього автора, причому кома після ініціалів шостого автора зберігається, а знак амперсанд (&) не використовують.

Наприклад: Грищук, В. Л., Чмелюк, В. В., Єрьоменко, Є. А., Бадьора, С. М., Параниця, С. П., Бухтіяров, О. В., … Тішин, А. В.

Якщо відповідальним за видання є редактор або укладач, то його вказують як автора, зазначаючи (Ред.) або (Уклад.) у дужках після ініціалів.

Наприклад: Бедринець, М. Д. (Ред).

Якщо у виданні відсутні автори, редактори, укладачі, а відповідальними за нього є упорядник, автор-упорядник, керівник проєкту тощо, то їх вказують як автора, зазначаючи у дужках після ініціалів офіційні скорочення – (Упоряд), (Авт.-уклад.) і т. д.

Наприклад: Білоус, В. Т. (Упоряд).

Якщо у виданні відсутні автори, редактори та укладачі, то перед назвою вказують організацію, відповідальну за видання. Назва організації вказується без скорочень та абревіатур.

Наприклад: Державний податковий університет.

Якщо в якості автора вказані декілька організацій, автором обирається та організація, що здійснила видання. Наприклад, із переліку організацій – Міністерство освіти і науки України; Державний податковий університет; Кафедра кримінальної юстиції, автором буде – Державний податковий університет.

або

Міністерство освіти і науки України; Державний податковий університет; Наукова бібліотека Державного податкового університету; Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, автором буде та організація чиє видавництво здійснило видання книги, брошури, збірника тощо.

Якщо видання не має автора, редактора, укладача і відповідальної організації, то в описі першою подається його назва, потім дата видання та інформація про публікацію.

Наприклад: Державний податковий університет: 100 років. (2021).

ДАТА

Рік або дата публікації вказуються в дужках "()" після прізвища та ініціалів автора (редактора, укладача, упорядника, автора-укладача, відповідальної організації за видання) і перед назвою документа, що подаються у наступних формах:

рік – у бібліографічному описі книг

Наприклад: (2020)

рік, місяць і день (точна дата) – у бібліографічному описі статей із газет та онлайн-публікацій

Наприклад: (2019, Вересень 10)

Якщо дата видання невідома, її можна встановити приблизно в діапазоні крайніх дат.

Наприклад: період "Перебудови" – (1985-1991).

Якщо дата публікації визначена приблизно, в дужках використовується скорочення "бл." – "близько" та рік. В архівних документах і виданнях дату публікації можна встановити за змістом.

Наприклад: (бл. 1986).

Якщо дату немає змоги визначити, то у дужках вказують (б. д.). Для онлайн-публікацій – точна дата розміщення статті на сайті.

Наприклад: Линник, Т. В. (2022, Листопад 6).

Якщо онлайн-публікація не має дати, то дата перегляду вказується перед Режимом доступу, без дужок.

Наприклад: МОН підтримує скасування відстрочки для деяких студентів. (б. д.). Освіта. ua. 2023, Лютий 11. Режим доступу https://osvita.ua/vnz/89950/.

НАЗВА

! *Назва та відомості, що стосуються назви, виділяються курсивом. Скорочення назви не допускається.*

При описі статті із журналу, наукового збірника, що продовжується, матеріалів конференцій, газети або частини (розділу) книги курсивом виділяється не назва, а назва видання (журнал, збірник, книга тощо),

складовою часиною якого вона є.

Наприклад: Капітанець, С. В., (2018) Концептуальні основи розвитку інформаційно-знаннєвого суспільства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*.

Назва та відомості, що стосуються назви, розмежовуються знаком дві крапки (:), причому відомості, що стосуються назви, починаються з великої літери.

Наприклад: *Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі: Збірник тез III науково-практичної інтернет-конференції, м. Ірпінь – м. Хмельницький, 17-24 травня 2019 року.*

У бібліографічному описі документів, які крім автора(ів) мають редакторів, перекладачів, упорядників, укладачів тощо, містять інформацію про вторинних видавців, ці відомості розміщуються після назви, не виділяються курсивом і беруться в дужки ( ). На відміну від автора ініціали редактора, перекладача, упорядника та ін. наводять перед прізвищем та не розділяють комою. Також, після прізвища у дужках вказується офіційне скорочення учасників видання: редактор – Ред., упорядник – Упоряд., перекладач – Пер., укладач – Уклад.

Наприклад: Вища освіта України (В. В. Гарбер & В. Д. Шинкар, Ред.).

Різні групи учасників видання розділяються між собою крапкою з комою (;).

Наприклад: (Н. В. Онишко, Ред. ; О. Бережний, Пер.).

Відомості про видання, а також інформація про номер звіту чи тому береться в круглі дужки після Назви.

Наприклад: *Кримінологія* (2-ге вид.) або *Юридичний словник* (Т. 2.).

Якщо опис включає відомості про видання і номер тому, то вони вказуються в одних дужках, розділяючись комою, причому відомості про видання подаються першими.

Наприклад: Вибрані твори (2-ге вид., Т. 3).

Коли вказане джерело (видання) має специфічні особливості, що потрібні для ідентифікації, їх беруть у квадратні дужки «[]» і ставлять після Назви. Це зазвичай інформація про аудіокниги, аудіовізуальні твори (фільми, відео, фотографії), програмне забезпечення, соціальні мережі тощо.

Наприклад: Фінансова грамотність. Фінансова поведінка. (2018). [Відео]. YouTube. Режим доступу. http://surl.li/ppmxy

ДЖЕРЕЛО

У описі книг Інформація про публікацію складається із місця видання та назви видавництва, що відмежовуються знаком дві крапки (:) причому місце видання та знак двокрапка пробілом не розділяються.

Наприклад: Ірпінь: Державний податковий університет.

У описі статей, що є складовими частинами видання – це Назва самого видання, номер тому або випуску та сторінки, на яких розміщенастаття.

У описі статей з інтернет-джерела – це адреса URL статті.

У описі статей журналів та наукових збірників, що продовжуються, знак (№) або скорочення (Вип.) не використовується. *Курсивом* вказується лише порядковий номер і відокремлюється комою (,).

Наприклад: *Фінанси України*, *10*.

У описі книг загальна кількість сторінок не вказується. Сторінки вказуються, коли опис здійснюється на частину книги (розділ, стаття) або окрему статтю із журналу, газети.

У описі частини книги (статті або розділу), статті із матеріалів конференцій сторінки вказуються в дужках “()” після назви книги, збірника із позначенням слова “сторінка” маленькою літерою (с.).

Наприклад: *Право України*. (с. 3-12).

У описі статті, що є частиною багатотомного видання, номер тому і сторінки вказуються в дужках “()” після назви із скороченимпозначенням слів “том” (Т.) і “сторінки” (с.) та відокремлюються комою(,).

Наприклад: Молдован Е. С., Капітанець С. В. (2019). Окремі аспекти міжнародного досвіду здійснення безмитної торгівлі. *Актуальні проблеми запобігання і протидії незаконному обігу тютюнових виробів*.(В.О. Хома, Ред.). (Т. 2, с. 302-324).

У описі статей з журналів та наукових збірників, що продовжуються, сторінки вказуються після порядкового номера івідокремлюються комою без скороченого позначення слова “сторінка” (С.).

Наприклад: *Сталий розвиток економіки*, *1*, 44-52.

У описі газетної статті сторінки вказуються після назви газети із означенням слова “сторінка” маленькою літерою (с.) і відокремлюється комою (,).

Наприклад: *Освіта України*, с. 6-7.

Опис книг і статей з присвоєним цифровим ідентифікатором об’єкта

DOI (Digital Object Identifier) здійснюється за тими ж правилами, що і їх друковані варіанти. Додатково в кінці опису вказується індекс doi, крапка післянього не ставиться.

Наприклад:

https://doi.org/10.32782/dees.7-23

або

DOI: https://doi.org/10.32782/dees.7-23

Опис електронних ресурсів здійснюється за тими ж правилами, що і їх друковані варіанти.

Якщо стаття або книга має URL та DOI, то в бібліографічному описі перевага надається DOI.

5.1.2. Загальні вимоги та особливості укладання списку посилань

Загальні вимоги для списку використаних джерел у стилі APA:

- Список використаних джерел надає інформацію, необхідну для того, щоб знайти і отримати будь-яке джерело, процитоване в тексті документа.
- Цитований матеріал наводиться в алфавітному порядку за прізвищем автора (редактора/укладача, якщо немає автора). Якщо матеріал не має автора, його необхідно розподілити за першою літерою його назви.
- Якщо в бібліографічному описі зазначено кілька робіт одного й того ж автора, редактора або упорядника, тоді записи розташовуються в хронологічному порядку за роками видання в порядку зростання.
- Якщо в публікації зазначено не більше семи авторів (редакторів/укладачів, якщо книга без автора), то у посиланні необхідно вказати усіх авторів.
- Якщо в публікації зазначено вісім та більше авторів (редакторів/укладачів), у посиланні необхідно перерахувати імена перших шести авторів, а потім вставити три крапки (...) та додати ім’я останнього автора.
- Перед прізвищем останнього автора ставимо &.
- Для англомовних книг наводять оригінальну назву.
- Назви книг, збірників або журналів виділяються курсивом.
- Назви книг, журналів зазначаються без скорочень.

Список розміщується в кінці роботи для надання інформації про видання, які використані під час написання наукової роботи. Кожне джерело, використане або процитоване в роботі, має бути відображене у списку. Так

само, кожен запис у списку посилань має бути згаданим у тексті роботи.

Загальні правила укладання***:***

- Список починається з нової сторінки під назвою «Список посилань», яку розміщують по центру сторінки, без лапок;
- Список посилань не нумерується.
- Міжрядковий інтервал списку – подвійний.
- Не створюються окремі списки для різних типів видань: архівних документів, книг, статей, брошур, інтернет-документів та ін. Усі вони розташовується в одному списку за алфавітом.
- Бібліографічний опис має містити усі реквізити, необхідні для пошуку вказаного джерела інформації.
- Усі бібліографічні описи мають бути сформовані однотипно.

Наприклад:

Галушко, О. В. (2022). Місцеві фінанси. Ірпінь: Державний податковий університет.

Герасименко, О. М., & Іванишина, О. С. (Уклад.) (2023). *Аналіз господарської діяльності: Навчальний посібник.* Ірпінь : Державний податковий університет.

Панасюк, О. В. & Савченко, А. М. (2023). *Аналіз господарської діяльності*. Ірпінь : Державний податковий університет.

Посилання розташовуються в алфавітному порядку прізвищ авторів, редакторів, укладачів або назв організацій. Якщо посилання не має автора, його розташовують за назвою.

Наприклад:

Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства (2023). Ірпінь : Державний податковий університет.

Якщо в посиланнях зазначено декілька робіт одного автора, редактора або упорядника, тоді записи розташування вхронологічному порядку за роками видання по зростаючій.

Наприклад:

Неліпович, О. В. (2017). Митні формальності на авіаційному транспорті в Україні. *Modern Economics, 4.* 107-113.

Неліпович, О. В. (2019). Митне оформлення. *Modern Economics, 9.* 91-102.

Неліпович, О. В. (2023). Митне регулювання. *Modern Economics*, *2*. 23-35.

Якщо автори мають однакові прізвища та ініціали, для їх розрізнення додається повне ім’я.

Наприклад:

Новицька, Надія. (2021). *Аналіз даних за допомогою R.* Ірпінь: Ун-т ДФС України.

Новицька, Олена. (2019). *Державні цільові фонди.* Ірпінь: Ун-т ДФС України.

Видання латиницею, що не мають автора, у списку літератури розташовуються за першим словом назви, не враховуючи елементи **«A» та «The»**.

Наприклад:

The basics of education for sustainable development. (2018). San Francisco,CA: Jossey-Bass.

Bloom, B. S. (Ed.). (2021). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals, by a committee of college and university examiners*. New York: D. McKay.

Bolter, J. D., & Gromala, D. (2023). *Windows and mirrors: Interaction design, digital art, and the myth of transparency*. Cambridge, MA: MITPress.

6. Оформлення транслітерованого списку літератури (References) за міжнародним бібліографічним стандартом APA (American Psychological Association)

Однією з обов'язкових вимог, що висуваються сьогодні до наукової статті, що подається для публікації в науковому журналі міжнародного рівня, є бібліографічний список, написаний латиницею (References – список бібліографічних посилань, транслітерований латиницею, який повинен повторювати список посилань українською мовою, незалежно від того, чи є в ньому джерела іноземними мовами). Вважається, що такий список дозволяє широкій читацькій аудиторії ознайомитися з літературними джерелами, використаними при підготовці статті, дізнатися про поточний стан досліджень з проблеми, виділити найбільш авторитетних дослідників у цій галузі. Таким чином, необхідно оформлювати два списки літератури. Перший – відповідно до вимог ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або за одним із закордонних бібліографічних стандартів, і другий – відповідно до міжнародного стандарту за поданими нижче прикладами. При цьому References наводиться окремим блоком і повністю повторює список

літератури українською мовою, незалежно від того, чи є в ньому англомовні джерела. Останні, в разі їх наявності, просто повторюються у References. Що стосується іноземних бібліографічних джерел, крім англомовних, то текст посилання наводиться англійською мовою або транслітерується на латиницю, але не через кирилицю.

Більш докладну інформацію можна отримати на сайті: http://www.apastyle.org або https://www.mendeley.com/guides/apa-citation-guide

6.1. Вимоги до літератури (References)

Список використаних джерел (References) необхідно оформлювати за одним із закордонних бібліографічних стандартів. Вибір стандарту оформлення залежить від вимог журналу, до якого подається стаття. Важливим і обов'язковим є наявність англомовної копії пристатейного списку літературних джерел. Саме вона дозволяє аналітичній системі (наприклад Scopus) відстежувати цитування учених чи наукових видань. У закордонних наукових виданнях пристатейному списку приділяється велика увага і висувається ряд вимог, серед них:

- Посилання у References мають бути на останні статті (не більше 10-ти річної давності) у провідних вітчизняних та зарубіжних наукових журналах та збірниках, які включені до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science (мінімум 20%).

- У тексті статті слід уникати посилань на: закони, постанови, інструкції та інші нормативно-правові акти, а також підручники та навчальні посібники. За обґрунтованої необхідності доцільно посилатись на закони, як електронний ресурс (з офіційного сайту в електронному вигляді), який оформлюється без транлітерації (зверніть увагу, що подається тільки переклад, оскільки Закон офіційно перекладений на сайті Верховної Ради України).

- Посилання на статті в наукових електронних виданнях чи книги в електронній формі мають бути оформлені згідно вимог із зазначенням URL адреси публікації (Retrieved from).

- Дотримуватися норм самоцитованості. Посилання на власні роботи авторів статті є небажаними і мають складати не більш 15% від загальної кількості джерел.

- Внутрішньотекстове цитування супроводжується посиланням на першоджерело і повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і наводиться в лапках в граматичній формі, в якій поданий текст у джерелі.

- Посилання на джерела, опубліковані на одній з романських мов, подаються як у «Списку літератури», так і в «References» однаково – мовою оригіналу.

- Бажано використовувати системи автоматичного перекладу кирилиці на латиницю, не робити транслітерацію вручну. Це дозволить уникнути помилок транслітерації.

- Для транслітерації українського тексту слід застосувати Постанову Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 року № 55. На відповідних сайтах можна скористатися програмами транслітерації тексту українською мовою: http://ukrlit.org/transliteratsiia, http://litopys.org.ua/links/intrans.htm ; http://translit.kh.ua/.

Найбільш точнішу ідентифікацію статей із електронних журналів можна одержати, якщо вказати унікальний ідентифікатор, яким користуються всі провідні зарубіжні журнали DOI (Digital Object Identifier). Система DOI є міжнародним ISO стандартом https://www.doi.org/. Якщо є DOI, то яким би неточним не був бібліографічний опис, посилання на статтю буде встановлено однозначно вірно.

6.2. Правила оформлення списку посилань (References) (Рекомендації щодо складання опису)

Бажано подавати інформацію щодо двох основних елементів посилань – однотипно: авторів та джерела.

Із транслітерованого тексту слід вилучити знаки «//» і «–», замінивши їх комами або крапками. Також слід звернути увагу на використання англійських лапок (“ ”) замість традиційних (« »).

Усі джерела, подані в References, розміщуються за латинським алфавітом.

Подання в References тільки транслітерованого (без перекладу) опису статті чи окремого видання неприпустимо, тому що такий опис абсолютно не читається. І оскільки відомо, що описи внесених в зарубіжні індекси цитування та інші бази даних публікацій даються по їх англомовному блоку, то кожна транслітерована назва бібліографічного посилання має бути набрана курсивом і розширена англомовним перекладом (назва книги, журналу, конференції). При цьому переклад береться у квадратні дужки і розміщується одразу після транслітерованої назви. Назву статті, номери глав, розділів, параграфів – курсивом не виділяються. Як правило, першу літеру першого слова заголовка, підзаголовка та власні імена пишуть з великої літери. В назвах періодичних видань (газет, журналів)

кожне слово пишуть з великої літери.

Рекомендується представляти в References замість перекладного видання книги (монографії), опис оригінальної її версії, через те що індекси цитування все більше включають книг в свої ресурси, в т. ч. Scopus. Перекладна версія може бути також описана, як додаткові відомості (в дужках). Якщо є можливість знайти оригінальне видання іншомовного джерела, то слід подавати саме його опис. Оригінальну назву англомовного джерела також рекомендується виділяти курсивом, як у більшості зарубіжних стандартів.

Назви книг, фільмів, журналів та телешоу подають курсивом, оскільки вони є основною бібліографічною одиницею. Пісні з альбому, епізоди телевізійних шоу, глави в книгах, назви томів та статті в журналах не виділяють курсивом, оскільки вони є меншими частинами більших назв.

Для неопублікованих документів можна робити найкоротшу назву із зазначенням у дужках (unpublished), якщо вона має авторство (для обліку посилань автора), або просто (Unpublished Source) або (Unpublished Report), якщо авторство в документі відсутнє.

Дозволяється не транслітерувати назви дисертацій, патентів, звітів, законодавчих і нормативних та інших нетипових для індексів цитування документів, наводячи лише їх англомовний переклад. Однак, при цьому в дужках слід обов'язково зазначати мову видання оригіналу. Наприклад: [in Ukrainian].

Назва наукового журналу в «References» має збігатися з назвою журналу, яка зареєстрована при його включенні в міжнародні бази даних, тому у посиланнях на статті з наукових журналів треба вказувати через риску два варіанти назви журналу: транслітеровану: скорочену чи повну (зареєстровану при присвоєнні індексу ISSN) та в перекладі на англійську.

Рекомендовано представляти в References замість українськомовного варіанта опису назви журналу опис його перекладної англомовної версії, яка буде або вже представлена в Scopus. Якщо українськомовний журнал має офіційну зареєстровану назву англійською мовою (зазвичай така інформація міститься на сайті видання), то в References слід наводити саме її, а не робити переклад самостійно. В такому випадку, допускається не подавати транслітерацію назви журналу.

Але слід пам'ятати, що скорочені назви журналів бажано вказувати не довільно, а так, як вони зареєстровані в системі ICI_WoS, оскільки назва може бути не ідентифікована.

В описах україномовних підручників, навчальних посібників не

треба вказувати тип видань (посібник, підручник тощо).

Всі основні вихідні видавничі відомості (в описах журналу: позначення тому, номера, сторінок; в описах книг: місце видання – місто, позначення видавництва, крім власної неперекладної назви видавництва – вона транслітерується) повинні бути перекладені англійською мовою.

Місце видання слід подавати повністю (наприклад «Kyiv», а не «К.»). Часто, при описі іноземних джерел, додатково можуть вказувати: місто, штат та країну видання.

При зазначенні видавництва рекомендується використовувати «Publ.» після його назви. Якщо назва видавництва має офіційно зареєстрований переклад на англійську мову, то подається цей варіант, у всіх інших випадках наводиться транслітерована назва видавництва.

У вихідних даних публікацій в посиланнях (статей, книг) необхідно вказувати кількість сторінок публікації: діапазон сторінок у виданні вказується «pp.» перед сторінками; кількість сторінок у повному виданні (книзі) вказується як «p.» після зазначення кількості сторінок. Усі вихідні відомості (зазначення сторінок, тому, випуску, номера) мають наводитися англійською мовою.

Римські цифри (наприклад, у назвах конференцій) необхідно замінити словами або арабськими цифрами (Second або 2nd замість II).

Рік видання переноситься на початок опису, розміщується одразу після прізвища автора, як правило, в дужках .

При описі електронних джерел за ДСТУ обов’язково зазначають дату доступу до інформації.

Скорочення слів і словосполучень, крім загальноприйнятих, не допускається. Див. :

Додаток 1. Написання загальноприйнятих скорочень слів англійською мовою.

Додаток 2. Написання обов’язкових елементів списку літератури англійською мовою.

7. Приклади оформлення списків посилань

Література *ДСТУ 8302:2015*	***References*** *APA-стиль*
! Розглянуто позатекстові посилання, так як цей тип найчастіше використовується в наукових роботах та ідентифікується в наукометричних базах.	
КНИГИ	
Один автор	
Чучаліна К. Податки в Україні людською мовою. Київ : ВД Дакор, 2020, 154 с.	Chuchalina, K. (2020). *Podatky v Ukraini liudskoiu movoiu* [Taxes in Ukraine in human language]. Kyiv: VD Dakor [in Ukrainian].
Авраменко Н. Л. Екологічна безпека : навч. посіб. Ірпінь : ДПУ, 2023. 294 с.	Avramenko, N. L. (2023). Ekolohichna bezpeka [Ecological safety]. Irpin: DPU [in Ukrainian].
	Іноземні або вітчизняні джерела англійською мовою подаються без транслітерації. ***Іноземні або вітчизняні джерела <u>англійською мовою</u>:***
Honta I. English for information technologies. Kyiv : The University of Kyiv, 2021. 160 p.	Honta, I. (2021). *English for information technologies*. Kyiv: The University of Kyiv.
	Джерела <u>іншими мовами, крім англійської:</u>
Lemko I. Legendy starego Lwowa. Warszawa : Apriorycznie, 2018. 176 s.	Lemko, I. (2018). *Legendy starego Lwowa*. [Legends of old Lviv]. Varshava: Apriori.
Два автори	
Бірюкова І. Г., Грицюк І. В. Кримінологічні засади запобігання легалізації (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом : монографія. Ірпінь : ДПУ, 2023. 162 с.	Biriukova, I. H., Hrytsiuk, I. V. (2023). *Kryminolohichni zasady zapobihannia lehalizatsii (vidmyvannia) maina, oderzhanoho zlochynnym shliakhom* [Criminological principles of prevention of legalization (laundering) of property obtained by crime]. Irpin: DPU [in Ukrainian].
Сагайдак І. С., Качур І. В. Інструментальні методи досліджень та сенсорний аналіз : підручник. Ірпінь : ДПУ, 2023. 194 с.	Sahaidak, I. S., Kachur, I. V. (2023). *Instrumentalni metody doslidzhen ta sensornyi analiz* [Instrumental research methods and sensory analysis]. Irpin: DPU [in Ukrainian].

Три автори	
вказують усіх	***вказують усіх***
Топчій В. В., Дідківська Г. В., Мудряк Т. О. Кримінальна відповідальність за злочини у сфері господарської діяльності : навч. посіб. Вінниця, 2019. 320 с.	Topchii, V. V., Didkivska, H. V., Mudriak, T. O. (2019). *Kryminalna vidpovidalnist za zlochyny u sferi hospodarskoi diialnosti* [Criminal liability for crimes in the sphere of economic activity]. Vinnytsia [in Ukrainian].
Параниця С. П., Бадьора С. М., Лисеюк А. М. Картографія та орієнтування : підручник. Ірпінь : ДПУ, 2023. 170 с.	Paranytsia, S. P., Badora, S. M., Lyseiuk, A. M. (2023). *Kartohrafiia ta oriientuvannia* [Cartography and orientation]. Irpin: DPU [in Ukrainian].
Чотири автори та більше	
вказують: першого та ін. після косої риски або усіх, якщо є потреба.	***наступні автори позначаються «et al.»***
Протидія агресивному податковому плануванню в Україні / С. С. Брехов та ін. Ірпінь : УДФСУ, 2017. 108 с.	Brekhov, S. S., Zadorozhnia, L. A., Korotun, V. I., Novytska, N. V., Pylypiv, V. V. et al. (2017). *Protydiia ahresyvnomu podatkovomu planuvanniu v Ukraini* [Counteraction to aggressive tax planning in Ukraine]. Irpin: UDFSU [in Ukrainian].
Чмелюк В. В., Грищук В. Л., Бадьора С. М., Антоненко С. А. Основи тактичної підготовки працівників правоохоронних органів : навч. посіб. Ірпінь : ДПУ, 2019. 216 с.	Chmeliuk, V. V., Hryshchuk, V. L., Badora, S. M., Antonenko, S. A. (2019). *Osnovy taktychnoi pidhotovky pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv* [Basics of tactical training of law enforcement officers]. Irpin: UDFSU [in Ukrainian].
Книги за редакцією	
Автор та редактор	
Андрущенко В. Л., Прокопенко І. А., Іванишина О. С., Панура Ю. В. Адміністрування податків і платежів : навчальн. посіб. / за заг. ред. В. Л. Андрущенка. Ірпінь : УДФСУ, 2018. 314 с.	Andrushchenko, V. L., Prokopenko, I. A., Ivanyshyna, O. S., Panura, Yu. V. (2018). *Administruvannia podatkiv i platezhiv* [Administration of taxes and payments]. V. L. Andrushchenko (Ed.). Irpin: UDFSU [in Ukrainian].
Редактор, редактори	
	При створенні списку посилань враховують статус відповідальної особи, і таким чином, визначають, яке прізвище

	буде в якості заголовку, а яке в дужках після назви. Наприклад, ***автор і редактор*** *(автор має вищий статус),* ***укладач і редактор*** *(укладач має вищий статус),* ***автор і перекладач*** *(автор має вищий статус),* ***автор та ілюстратор*** *(автор має вищий статус),* ***редактор та перекладач*** *(редактор має вищий статус),* ***редактор та ілюстратор*** *(редактор має вищий статус).*
Анотований покажчик дисертаційних робіт, наявних у фонді Наукової бібліотеки Державного податкового університету (2020–2022 рр.) / уклад. : Н. П. Гайдай ; наук. ред. С. Я. Цимбалюк. – Ірпінь : ДПУ. 2023. – 270 с.	Haidai, N. P. (Comp.). (2023). *Anotovanyi pokazhchyk dysertatsiinykh robit, naiavnykh u fondi Naukovoi biblioteky Derzhavnoho podatkovoho universytetu (2020–2022 rr.)* [Annotated index of dissertation works available in the fund of the Scientific Library of the State Tax University (2020–2022)]. S. Ya.Tsymbaliuk (Ed.). Irpin: DPU [in Ukrainian].
Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій : монографія / за наук. ред. С. В. Онишко. Ірпінь : ДПУ, 2023. 686 с.	Onyshko, S. V. (Ed.). (2023). *Finansovyi prostir Ukrainy v umovakh hlobalizatsiinykh i dehlobalizatsiinykh transformatsii* [The financial space of Ukraine in the conditions of globalization and deglobalization transformations]. Irpin: DPU [in Ukrainian].
Приватно-правові засади захисту прав людини у соціальній державі : монографія / за заг. ред. І. В. Чеховської, І. І. Божук. Ірпінь : ДПУ, 2023. 568 с.	Chekhovska, I. V., Bozhuk, I. I. (Eds.). (2023). *Pryvatno-pravovi zasady zakhystu prav liudyny u sotsialnii derzhavi* [Private legal principles of human rights protection in the social state]. Irpin: DPU [in Ukrainian].
БАГАТОТОМНІ ВИДАННЯ	
Коваленко Ю. М., Ковернінська Ю В., Онишко С. В., Кужелєв М. О. Фінансовий ринок : підруч. : в 2 т. / наук. ред. Ю. М. Коваленко. Ірпінь: УДФСУ, 2018. Т. 2. 388 с.	Kovalenko, Yu. M., Koverninska, Yu V., Onyshko, S. V., Kuzheliev, M. O. (2018). *Finansovyi rynok* [Financial market]. Yu. M. Kovalenko (Ed.) (Vol. 2). Irpin: UDFSU [in Ukrainian].
Митна енциклопедія : в 3 т. / І. Г. Бережнюк та ін. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2014. Т. 3. 570 с.	Berezhniuk, I. H., Pashko, P. V., Baranovskyi, O. I., Batanov, O. V. et al. (2014). *Mytna entsyklopediia* [Customs encyclopedia]. (Vol. 3). Khmelnytskyi: PP Melnyk A. A. [in Ukrainian].
Академії наук країн Європи : в 2 кн.	Onyshchenko, O. S. et.al (Eds.).

/ редкол. : О. С. Онищенко та ін. Київ, 2012. Кн. 1. 648 с.	(2012). *Akademii nauk krain Yevropy* [Akademii nauk krain Yevropy]. (Vol. 1). Kyiv: NbU im. V. I. Vernadskoho [in Ukrainian].
Сергієнко І. В., Кривий С. Л., Провотар О. І. Алгебраїчні аспекти інформаційних технологій. Київ : Інтерсервіс. 2018. Ч. 1. 412 с.	Serhiienko, I. V., Kryvyi, S. L., Provotar, O. I. (2018). *Alhebraichni aspekty informatsiinykh tekhnolohii* [Algebraic aspects of information technologies]. (Part 1). Kyiv: Interservis [in Ukrainian].
Якщо том має назву	***Якщо нумерований том видання має свою назву, то його включають як частину основного заголовка через двокрапку, а не в дужки:***
Історія Національної академії наук України, 1951 – 1955 : в 2 ч. / ред. О. С. Онищенко. Київ, 2012. Ч. 1 : Документи і матеріали. 879 с.	Onyshchenko, O. S. (Ed.). (1951-1955). *Istoriia Natsionalnoi akademii nauk Ukrainy* [History of the National Academy of Sciences of Ukraine]: Part 1. *Dokumenty i materialy* [Documents and materials]. Kyiv. [in Ukrainian].
Велика українська юридична енциклопедія : в 20 т. / редкол. : В. І. Шакун, В. І. Тимошенко та ін. ; Нац. акад. прав. наук. України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2019. Т. 18 : Кримінологія. Кримінально-виконавче право. 544 с.	Shakun, V. I. , Tymoshenko, V. I. et.al (Eds.). (2019). *Velyka ukrainska yurydychna entsyklopediia* [Great Ukrainian legal encyclopedia]: Vol. 18. *Kryminolohiia. Kryminalno-vykonavche pravo* [Criminology. Criminal and enforcement law]. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст. : підручник : у 10 т. Київ : ВЦ Академія, 2013. Т. 4 : У сподіваннях і трагічних зламах. 2015. 576 с.	Kovaliv, Yu. (2013). *Istoriia ukrainskoi literatury: kinets XIX – poch. XXI st.* [History of Ukrainian literature: the end of the 19th century - the beginning 21st century]: Vol. 4. *U spodivanniakh i trahichnykh zlamakh* [In hopes and tragic failures] (2015). Kyiv: VTs Akademiia [in Ukrainian].
ПЕРЕКЛАДНІ ВИДАННЯ	
Джерела, в яких не вказано прізвище перекладача: *Якщо у виданні, що описується, є вказівка на переклад, то інформація про це заноситься у відомості, які відносяться до назви і відокремлюються від нього двокрапкою з пробілами.*	
Кіндер Г., Хільгеман В. Всесвітня історія: dtv-Atlas. : пер. з нім. Київ :	Kinder, H., Khilheman, V. (2001). *Vsesvitnia istoriia: dtv-Atlas* [World history:

Знання-Прес, 2001. 631 с.	dtv-Atlas]. (Trans. from German). Kyiv: Znannia-Pres [in Ukrainian].
Стонер Дж., Долан Е. Вступ у бізнес : пер. с англ. Київ : Вид-во Європ. ун-ту фінансів, інформ. систем менеджменту і бізнесу, 2000. 752 с.	Stoner, Dzh., Dolan, E. (2000). *Vstup u biznes* [Introduction to business]. (Trans. from English). Kyiv: Vyd-vo Yevrop. un-tu finansiv, inform. system menedzhmentu i biznesu [in Ukrainian].
Джерела з прізвищем перекладача: *Якщо у виданні, що описується, вказується прізвище перекладача, то таку інформацію про особи, які приймали участь у створенні об'єкту опису заносять у відомості про відповідальність (за косою рискою).*	
Уолш К. Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства / пер. з англ. Л. Л. Лазебний. Київ : Наукова думка, 2001. 367 с.	Uolsh, K. (2001). *Kliuchovi finansovi pokaznyky. Analiz ta upravlinnia rozvytkom pidpryiemstva* [Key financial indicators. Analysis and management of enterprise development]. (L. L. Lazebnyi, Trans.). Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
Shevchenko T. The complete Kobzar / Transl. P. Fedynsky. 2nd ed. London : Glagoslav Publications, 2013. 414 p.	Shevchenko, T. (2013). The complete Kobzar (P. Fedynsky, Trans. 2nd ed.).London: Glagoslav Publications [in England].
Вайріх Дітер. Етика і журналістика = Ethik im journalismus / пер. В. Шведа. Київ : Дискусійний клуб ін-ту журналістики, 2000. 44 с.	Vairikh, Diter. (2000). *Etyka i zhurnalistyka* [Ethics and journalism]. (V. Shved, Trans.). Kyiv: Dyskusiinyi klub in-tu zhurnalistyky [in Ukrainian].
ДОВІДКОВІ ВИДАННЯ	
Енциклопедії	
Велика юридична енциклопедія / уклад. М. Р. Гнатюк. Донецьк : Глорія Трейд, 2011. 416 с.	Hnatiuk, M. R. (Comp.) (2008). *Velyka yurydychna entsyklopediia* [A large legal encyclopedia]. Donetsk: Hloriia Treid.
Енциклопедія сучасної України : у 25 т. / редкол. : М. Желєзняк, І. Дзюба, А. Жуковський та ін. Київ : НАН України, 2022. Т. 24. 943 с.	Zheliezniak, M., Dziuba, I., Zhukovskyi, A. (Eds.) (2022). *Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy* [Encyclopedia of modern Ukraine] (Vol. 24). Kyiv: NAN Ukrainy [in Ukrainian].
The New Encyclopaedia Britannica : in 32 vols. / Ed. R. McHenry. 15 th ed. Chicago : Encyclopaedia Britannica, Inc., 1993. Vol. 16 :Macropaedia. Chicago–Death : knowledge in depth. 994 p.	McHenry, R. (Ed.). (1993). *The New Encyclopaedia Britannica : in 32 vols.*: Vol. 16. *Macropaedia. Chicago–Death: knowledge in depth* (15nd ed.). Chicago: Encyclopaedia Britannica, Inc.

Словники	
Новий англо-український і українсько-англійський словник : 60 000 слів / уклад. В. Ф. Малишев, О. Ю. Петраковський. Харків : ДИВ Промінь, 2020. 576 с.	Malyshev, V. F., Petrakovskyi, O. Yu. (Comp.). (2020). *Novyi anhlo-ukrainskyi i ukrainsko-anhliiskyi slovnyk : 60 000 sliv* [New English-Ukrainian and Ukrainian-English dictionary: 60,000 words]. Kharkiv: DYV Promin [in Ukrainian].
Економічний енциклопедичний словник : у 2 т. / С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна та ін. ; за ред. С. В. Мочерного. Львів : Світ, 2005. Т. 1. : А-Н. 616 с.	Mochernyi, S. V. , Larina, Ya. S. (2005). *Ekonomichnyi entsyklopedychnyi slovnyk* [Economic encyclopedic dictionary] S. V. Mochernyi (Ed.). Lviv: Svit [in Ukrainian].
Волощак М. Неправильно-правильно: довідник з українського слововживання. Київ : Марія Волощак, 2007. 222 с.	Voloshchak, M. (2007). *Nepravylno-pravylno: dovidnyk z ukrainskoho slovovzhyvannia* [Right and wrong: a guide to Ukrainian vocabulary]. Kyiv: Mariia Voloshchak [in Ukrainian].
СКЛАДОВА ЧАСТИНА ВИДАННЯ	
Частина видання: книги	
Один автор	
Онишко С. В. Структурно-функціональні характеристики та витоки формування фінансового простору. *Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій* : монографія / ред. С. В. Онишко. Ірпінь : ДПУ, 2023. С. 10–32.	Onyshko, S. V. (2023). Strukturno-funktsionalni kharakterystyky ta vytoky formuvannia finansovoho prostoru [Structural and functional characteristics and origins of the formation of the financial space] In S. V. Onyshko (Ed.). *Finansovyi prostir Ukrainy v umovakh hlobalizatsiinykh i dehlobalizatsiinykh transformatsii* [The financial space of Ukraine in the conditions of globalization and deglobalization transformations]. (pp. 10–32). Irpin: DPU [in Ukrainian].
Максименко І. А. Корпоративна економіка як підсистема національної економіки. *Державне регулювання корпоративної економіки* : монографія. Ірпінь : ДПУ, 2023. С. 24–41.	Maksymenko, I. A. (2023). Korporatyvna ekonomika yak pidsystema natsionalnoi ekonomiky [Corporate economy as a subsystem of the national economy]. *Derzhavne rehuliuvannia korporatyvnoi ekonomiky* [State regulation of the corporate economy]. (pp. 24–41). Irpin: DPU [in Ukrainian].
Два, три автори (вказують усіх)	

Прокопенко І., Лекарь С. Передумови та причини виникнення проблеми розмивання податкової бази країни внаслідок офшоризації. *Імплементація європейських цінностей та технологій оподаткування в Україні* : монографія. Ірпінь : УДФСУ, 2020. С. 148–178.	Prokopenko, I., Lekar, S. (2020). Peredumovy ta prychyny vynyknennia problemy rozmyvannia podatkovoi bazy krainy vnaslidok ofshoryzatsii [Prerequisites and causes of the problem of erosion of the country's tax base due to offshoring]. *Implementatsiia yevropeiskykh tsinnostei ta tekhnolohii opodatkuvannia v Ukraini* [Implementation of European values and taxation technologies in Ukraine]. (pp. 148–178). Irpin: UDFSU [in Ukrainian].
Чотири автораі більше	
Рябчук О. Г. та ін. Дослідження термінології контрольної діяльності за напрямами бюджетного, податкового та митного контролю. *Державний фінансовий аудит: проблеми теорії і практики:* монографія. Ірпінь : УДФСУ, 2020. Розд. 1.3. С. 34–53.	Riabchuk, O. H., Tarashchenko, V. A., Lyseiuk, A. M., Hozhulovskyi, S. S. (2020). Doslidzhennia terminolohii kontrolnoi diialnosti za napriamamy biudzhetnoho, podatkovoho ta mytnoho kontroliu [Research on the terminology of control activities in the areas of budgetary, tax and customs control]. *Derzhavnyi finansovyi audyt: problemy teorii i praktyky* [State financial audit: problems of theory and practice]. (Sect. 1.3, pp. 34–53). Irpin: UDFSU [in Ukrainian].
Стаття з окремого тому	
Рильський М. Чумаки. *Вибрані твори* : у 2 ч. Київ, 2005. Ч. 1. С. 41–428.	Chumaky [Chumaki] (2005). In M. Rylskyi. *Vybrani tvory* [Selected works]. (Part 1, pp. 41–428). Kyiv: Dnipro [in Ukrainian].
Стаття з енциклопедії,словника, довідника	
Одеський морський порт. *Енциклопедія сучасної України.* Київ, 2022. Т. 24. С. 197-198.	Odeskyi morskyi port [Odesa Seaport] (2022). *Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy* [Encyclopedia of modern Ukraine]. (Vol. 24, pp. 197–198). Kyiv, UA [in Ukrainian].
Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Розрахунки за зовнішньоекономічними контрактами. *Довідник з міжнародного приватного права та міжнародного цивільного процесу* . Киев, 2000. С. 108–134.	Fedyniak, H. S., Fedyniak, L. S. (2000). Rozrakhunky za zovnishnoekonomichnymy kontraktamy [Settlements under foreign economic contracts]. *Dovidnyk z mizhnarodnoho pryvatnoho prava ta mizhnarodnoho tsyvilnoho protsesu* [Handbook of private international law and international civil procedure], (pp. 108–134). Kyiv. [in Ukrainian].

Історія літератури. *Літературознавчий словник-довідник* / ред. Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів, В. І. Теремко. Київ : Академія, 1997. С. 320.	Hromiak, R. T., Kovaliv, Yu. I., Teremko, V. I. (Eds.). Istoriia literatury [History of literature] (1997). *Literaturoznavchyi slovnyk-dovidnyk* [Literary dictionary-reference], (p. 320). Kyiv: Akademiia [in Ukrainian].
Стаття зі збірника та матеріалів конференцій	
Овдієнко О. Особливості стратегічного планування цілей сталого розвитку України. *Збірник наукових праць Державного податкового університету* / гол. ред. Т. Паєнтко. Ірпінь : ДПУ, 2022. № 1. С. 99–135.	Ovdiienko, O. (2022). Osoblyvosti stratehichnoho planuvannia tsilei staloho rozvytku Ukrainy [Peculiarities of strategic planning of the goals of sustainable development of Ukraine]. *Collection of scientific works of the State Tax University*, (1), 99–135. Irpin: DPU [in Ukrainian].
Бедринець М. Д., Денега Т. М. Контролінг в системі фінансового антикризового управління підприємством. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 2. С. 15–27.	Bedrynets, M.D., Deneha, T.M. (2018). Kontrolinh v systemi finansovoho antykryzovoho upravlinnia pidpryiemstvom [Controlling in the system of financial anti-crisis management of the enterprise]. *Zbirnyk naukovykh prats Universytetu derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy* [Collection of scientific works of the State Fiscal Service University of Ukraine], (2), 15-27 [in Ukrainian].
Антипов В. І. Кримінальний кодекс України та норми міжнародного права. *Кримінально-правове регулювання та забезпечення його ефективності* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Харків, 18-19 жовтня 2018 року. Харків : Право, 2018. С. 166–170.	Antypov, V. I. (2018). Kryminalnyi kodeks Ukrainy ta normy mizhnarodnoho prava [The Criminal Code of Ukraine and norms of international law]. *Kryminalno-pravove rehuliuvannia ta zabezpechennia yoho efektyvnosti: materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (Kharkiv, October 18-19, 2018). Kharkiv: Right, pp.66–170. [in Ukrainian].
Стаття з журналу	
Павлова А. Антропоніми в усній народній поетичній творчості: культуромовний аспект. *Література. Фольклор. Проблеми поетики.* 2010. Вип. 34. С. 315–320.	Pavlova, A. (2010). Antroponimy v usnii narodnii poetychnii tvorchosti: kulturomovnyi aspekt [Anthroponyms in oral folk poetic creativity: cultural-linguistic aspect]. *Literatura. Folklor. Problemy poetyky*, (34), 315–320 [in Ukrainian].
Виноградов О. Г., Малиш Л. О. Психометричні характеристики інтегрального індексу загальних умінь та навичок. *Наукові записки НаУКМА. Серія:*	Vynohradov, O. H., Malysh, L. O. (2010). Psykhometrychni kharakterystyky intehralnoho indeksu zahalnykh umin ta navychok [Psychometric characteristics of

Соціологічні науки. Київ, 2010. Т. 109. С. 13–16.	the integral index of general abilities and skills]. *Naukovi zapysky NaUKMA. Seriia: Sotsiolohichni nauky*, 109, 13–16. Kyiv: [in Ukrainian].
ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	
Книга	
Титенко Л. В., Богдан С. В., Паянок Т. М. Прикладний бізнес-аналіз та моделювання : підручник. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 474 с. URL: https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/174 (дата звернення: 26.10.2023).	Tytenko, L. V., Bohdan, S. V., Paianok, T. M. (2023). *Prykladnyi biznes-analiz ta modeliuvannia* [Applied business analysis and modeling]. Irpin: DPU. URL: https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/174 (date of revision: 26.10.2023) [in Ukrainian].
Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Л. Лазебник. Ірпінь : УДФСУ, 2021. 426 с. URL: https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/682 (дата звернення: 26.10.2023).	Lazebnyk, L. L. (Ed.). (2021). *Ekonomika pidpryiemstva* [Business economics]. Irpin: UDFSU. URL: https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/682 (date of revision: 26.10.2023) [in Ukrainian].
Електронні документи у вільному доступі	
На деякі документи, які розміщені в мережі Інтернет, іноді складно скласти повний опис, так як недостатньо необхідних даних. В такому випадку, складається скорочений опис із вказуванням тільки електронної адреси.	
Ix конгрес «Код незламності освіти Донеччини». URL: http://surl.li/owieh (дата звернення: 03.01.2024).	Ikh konhres «Kod nezlamnosti osvity Donechchyny» [Their congress "Code of unbreakable education of Donetsk region"]. URL: http://surl.li/owieh (date of revision: 03.01.2024) [in Ukrainian].
Сайт журналу «Маркетинг і менеджмент інновацій». URL: http://surl.li/owiey (дата звернення: 03.01.2024).	Sait zhurnalu «Marketynh i menedzhment innovatsii» [Site of journal «Marketing and Management of Innovation»]. mmi.fem.sumdu.edu.ua. URL: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/ (date of revision: 03.01.2024) [in Ukrainian]. http://surl.li/owiey
Офіційний сайт Державного комітету статистики України. *Впровадження інновацій на промислових підприємствах*.	Ofitsiinyi sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy. [Official website of the State Statistics Committee of Ukraine].

URL: https://www.ukrstat.gov.ua/ (дата звернення: 26.10.2023).	*Vprovadzhennia innovatsii na promyslovykh pidpryiemstvakh* [Implementation of innovations at industrial enterprises]. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/ (date of revision: 26.10.2023) [in Ukrainian].
Наукова бібліотека Державного податкового університету: Web-сайт. URL: https://library.nusta.edu.ua/ (дата звернення: 26.10.2023).	Naukova biblioteka Derzhavnoho podatkovoho universytetu [Scientific library of the State Tax University]. URL: https://library.nusta.edu.ua/ (date of revision: 26.10.2023) [in Ukrainian].
Ірпінь – місто, яке стало форпостом. *Ірпінь. Ірпінська міська рада*. Web-сайт. Ірпінь, 2023. URL: https://imr.gov.ua/irpin-misto-forpost/ (дата звернення: 26.10.2023).	Irpin – misto, yake stalo forpostom (2023). [Irpin is a city that has become an outpost]. *Irpin city council.* URL: https://imr.gov.ua/irpin-misto-forpost/ (date of revision: 26.10.2023) [in Ukrainian].
Стаття	
Міщенко Т. М., Микитенко Т. В. Імплементація міжнародних прототипів митного пост-аудиту у вітчизняні реалії. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 42. URL: http://surl.li/prshk (дата звернення: 26.10.2023).	Mishchenko, T.M., Mykytenko, T.V. (2020). Implementatsiia mizhnarodnykh prototypiv mytnoho post-audytu u vitchyzniani realii [Implementation of international customs post-audit prototypes in domestic realities]. *Infrastruktura rynku*, (42). URL: http://surl.li/prshk (date of revision: 26.10.2023) [in Ukrainian].
Собчук А. Ю. Практика Європейського суду з прав людини стосовно порушення права на захист. *Економіка. Фінанси. Право.* 2023. № 12. С. 87–91. URL: http://efp.in.ua/uk/journal-item/359 (дата звернення 03.01.2024).	Sobchuk, A. Yu. (2023). Praktyka Yevropeiskoho sudu z prav liudyny stosovno porushennia prava na zakhyst [The practice of the European Court of Human Rights regarding the violation of the right to protection]. *Economy. Finances. Right.* (12), 87–91. URL: http://efp.in.ua/uk/journal-item/359 (date of revision: 03.01.2024). [in Ukrainian].
Цимбалюк Н. Б., Вергелюк Ю. Ю. Проблеми зовнішньої заборгованості України. *Тези Всеукр. наук.-практ. on-line конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої Дню науки* (Житомир, 11–15 травня 2020 р.). Житомир : Житомирська політехніка, 2020. С. 408–409. URL: http://surl.li/ovlla (дата звернення 03.01.2024).	Tsymbaliuk N. B., Verheliuk Yu. Yu. (2020, May 11-15). Problemy zovnishnoi zaborhovanosti Ukrainy [Problems of Ukraine's foreign debt]. *Theses of the All-Ukrainian science and practice online conference students of higher education and young scientists dedicated to Science Day*. (pp. 408–409). Zhytomyr : Zhytomyrska politekhnika. URL: http://surl.li/ovlla (date of revision: 03.01.2024). [in Ukrainian].

Статті, що має цифровий ідентифікатор DOI (digital object identifier) **! *Якщо стаття має DOI, то він вказується обовязково, оскільки цей ідентифікатор є найбільш точним джерелом інформації про статтю і по ньому виробляється зв'язка «посилання – публікація». Система DOI є міжнародним ISO стандартом (http://www.doi.org/).***	
Камаралі С. Є., Старостюк А. В. Теоретико-методологічні підходи праворозуміння в сучасній українській школі. *Ірпінський юридичний часопис.* 2023. Вип. 3 (12). С. 11–21. DOI: 10.33244/2617-4154.3(12).2023.11-21 (дата звернення: 26.10.2023).	Kamarali, S. Ye., Starostiuk, A. V. (2023). Teoretyko-metodolohichni pidkhody pravorozuminnia v suchasnii ukrainskii shkoli [Theoretical and methodological approaches to legal understanding in the modern Ukrainian school]. *Irpinskyi yurydychnyi chasopys,* 3 (12), 11–21. DOI: 10.33244/2617-4154.3(12).2023.11-21 (date of revision: 26.10.2023). [in Ukrainian].
АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ ТА ДИСЕРТАЦІЇ	
Повна форма запису: Хлібович І. В. Методика розвитку рухових та вольових якостей курсантів засобами рукопашного бою в процесі фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Мін-во освіти і науки України, Україн. держ. ун-т ім. Михайла Драгоманова. Київ, 2023. 20 с. *Часто використовують скорочену форму* Хлібович І. В. Методика розвитку рухових та вольових якостей курсантів засобами рукопашного бою в процесі фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2023. 20 с.	Khlibovych, I. V. (2023). *Metodyka rozvytku rukhovykh ta volovykh yakostei kursantiv zasobamy rukopashnoho boiu v protsesi fizychnoho vykhovannia* [Methodology for the development of motor and volitional qualities of cadets by means of hand-to-hand combat in the process of physical education]. [Extended abstract of candidate's thesis]. Ukrainian State University named after Mykhailo Drahomanov, Kyiv, Ukraine [in Ukrainian].
Солдусова А. В. Правове забезпечення альтернативних систем оподаткування юридичних осіб : дис. ... д-ра Філософії : 081 / Мін-во фінансів України, Держ. подат. ун-т. Ірпінь, 2023. 195 с.	Soldusova, A. V. (2023). *Pravove zabezpechennia alternatyvnykh system opodatkuvannia yurydychnykh osib* [Legal provision of alternative systems of taxation of legal entities]. [Doctoral dissertation]. DPU, Irpin, Ukraine [in Ukrainian].
ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ	
Конституція України : офіц. вид Київ : Алерта, 2018. 96 с..	*Konstytutsiia Ukrainy (2018).* [Constitution of Ukraine]. (UA). Kyiv: Alerta [in Ukrainian].
Про Конституційний суд України : Закон України : станом на 20 серпня	*Zakon Ukrainy "Pro Konstytutsiinyi Sud Ukrainy" 2023* [Law of Ukraine "On the

2023 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. Київ : Парламентське видавництво, 2023. 38 с.	Constitutional Court of Ukraine" 2023] (UA). Kyiv: Parliamentary Publishing Hous [in Ukraine].
Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. URL: http://surl.li/tcjp (дата звернення: 26.10.2023).	*Zakon Ukrainy "Pro standartyz*atsiiu" *2014* [Law of Ukraine "On Standardization" 2014] (05.06.14, no. 1315-VII, UA) [in Ukrainian]. Retrieved from: http://surl.li/tcjp
Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 7. Ст. 79.	Zakon Ukrainy "Pro mediatsiiu" 2021 [Law of Ukraine on mediation" 2021]. (2022). (16.11.2021, no. 1875-IX, UA). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, (7), 79 [in Ukrainian].
Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 73-74. Ст. 144.	Mytnyi kodeks Ukrainy 2012 [Customs Code of Ukraine 2012]. (2012). (13.03.2021, no. 4495-VI, UA). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, (73-74), 144 [in Ukrainian].
Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Застосування в Україні / М-во юстиції України. Офіц. вид. Київ : Парламентське видавництво, 2006. 176 с.	*Konventsiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod. Zastosuvannia v Ukraini* (2006). [Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. Application in Ukraine]. Kyiv: Parliamentary Publishing Hous [in Ukraine].
Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с.	DSTU 8302:2015. *Informatsiia ta dokumentatsiia. Bibliohrafichne posylannia. Zahalni polozhennia ta pravyla skladannia* [Information and documentation. Bibliographic reference. General provisions and rules of drafting]. (2016). Kyiv: DP “UkrNDNTs” [in Ukrainian].

Додаток 1.

Написання загальноприйнятих скорочень слів англійською мовою.

Випуск = Вип.	Issue = iss.
Спец. випуск (розділ)	Special issue (section) = Spec. issue
Стаття = Ст.	Article = Art.
У книзі: = У кн.	In
Том = Т.	volum = Vol.
в 3 томах = в 3 т.	In 3 vols.
Серія = Сер.	Series = Ser.
Частина = Ч.	Part
Сторінка = С.	P. 55; pp.15–55
Номер	No.
Глава = Гл.	Chapter = ch., chap.
Переклад = Пер.	Translation = Transl.
Перекладач = Пер.	Translator = Transl.
3-є видання = 3-є вид.	3rd edition = 3rd ed.
редакція = (за) ред.	editor(s) = Ed.(Eds.)
Видавництво = Вид-во	Publisher = Publ.
та інші = та ін.	et alii = et al.
Без року публікації = б. р.	No date = n. d.
Без місця публікації = б. м.	No publisher = n. p.

Додаток 2.

Написання обов'язкових елементів списку літератури англійською мовою.

Режим доступу	Retrieved from
Тези доповідей	Abstracts of Papers
Матеріали (праці) конференції	Proceedings of the Conference Title
Матеріали III міжн. конф. (симпозіуму, з'їзду, семінару)	Proceedings of the 3rd International Conference (Symposium, Congress, Seminar)
Матеріали II Всеукраїнської конференції	Proceedings of the 2nd All-Ukrainian Conference
Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції	Proceedings of the 5th All-Ukrainian Scientificand Practical Conference
Дис. ...канд. наук	Candidate's thesis
Дис. ... д-ранаук	Doctor's thesis
Автореф. дис. ... канд. наук	Extended abstract of candidate's thesis
Автореф. дис. ... д-ра наук	Extended abstract of Doctor's thesis

Список використаних джерел.

1.Антоненко І. Бібліографічний опис електронних ресурсів : методичні матеріали для пристатейної бібліографії / І. Антоненко, О. Баркова // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 1. – С. 25–27.

2.Бібліографічне оформлення наукових робіт : метод. рек. / уклад. : І. Г. Лобановська, О. Г. Помчалова, Н. Д. Грудініна ; [наук. ред. І. Г. Лобановська] ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ : [б. в.], 2015. – 90 с. – (Серія «На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек» ; вип. 12).

3.Бібліографічне посилання (загальні правила складання) відповідно до ДСТУ 8302:2015, запровадженого в дію в Україні 01.07.2016 : метод. рек. / МОН України, Укр. інж.-пед. акад., Наук. б-ка ; [уклад. С. В. Карпенко]. – Харків : [УІПА], 2017. – 20 с.

4.Бібліографічне посилання (загальні правила складання) відповідно до ДСТУ 8302:2015, запровадженого в дію в Україні 01.07.2016 : метод. рек. / Укр. інж.-пед. акад. ; уклад. С. В. Карпенко. – Харків, 2017. – 20 с.

5.Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами : ДСТУ 7093:2009 : (ГОСТ 7.11–2004 (ИСО 832:1994), MOD ; ISO 832:1994, MOD) – [Уведено вперше зі скасуванням в Україні ГОСТ 7.11–78 ; чинний від 2010–04–01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2009. – IV, 82 с. – (Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи) – Національний стандарт України.

6.Василишин Д. В. Рекомендації зі складання й оформлення списку використаних джерел і літератури : [навч.-метод. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, рекомендації] / Д. В. Василишин, О. М. Василишин. – Львів : Українська академія друкарства, 2008. – 167 с.

7.Добко Т. В. Бібліографічний опис електронних ресурсів віддаленого доступу та соціальних сервісів Веб 2.0 / Т. Добко, І. Антоненко, Н. Моісеєнко // Бібліотечний вісник. – 2014. – № 4. – С. 12–21.

8.ДСТУ 8302:2015. БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ. Загальні положення та правила складання [Електронний ресурс] / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с. (Інформація та документація). – З внесеними поправками. – Режим доступу : http://surl.li/aqrjx

9.Методичні рекомендації щодо підготовки та редагування

бібліографічних посібників у виданнях / [уклад.: П. М. Сенько, О. М. Устіннікова]. – К. : Кн. палата України, 2008. — 40 с.

10.Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації [Електронний ресурс] / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 117 с. – Режим доступу : http://surl.li/ffvzy

11.Про затвердження Вимог до оформлення дисертації: наказ Міністерства освіти України / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс] : [офіційний веб- портал] / [Верховна рада України]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17